

Informacja z realizacji
w 2019 roku
Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych
Miasta Zduńska Wola na lata 2010-2020

Opracował:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli

Akceptował:

PREZYDENT MIASTA

Konrad Pokora

Zduńska Wola, kwiecień 2020 r.

Wstęp

Rozwiązywanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długotrwałym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej, również na poziomie lokalnym. Mając na uwadze powyższe ustawodawca w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) zapisał, że „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Realizując powyższy obowiązek Rada Miasta Zduńska Wola uchwałą nr XLIV/423/09 w dniu 21 grudnia 2009 r. przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zduńska Wola na lata 2010-2020, zwaną dalej „Strategią”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli, zwany dalej „Ośrodkiem”, koordynuje realizację Strategii oraz przekłada corocznie informację z realizacji zadań w niej ujętych.

Cel strategiczny I

Wdrożenie aktywnej polityki społecznej

Cel operacyjny 1

Zwiększenie wiedzy dotyczącej problemów społecznych

Na podstawie analizy lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej przygotowywana jest co roku „Ocena zasobów pomocy społecznej”. Dane w niej zawarte obejmują aktualny stan pomocy społecznej tj. infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na realizację zadań pomocy społecznej oraz prognozowane zmiany w ciągu kolejnych dwóch lat.

Ocena zasobów pomocy społecznej jest przedkładana każdego roku do 30 kwietnia Radzie Miasta Zduńska Wola do akceptacji.

Cel operacyjny 2

Tworzenie korzystnych warunków do realizacji zadań pomocy społecznej

1) Dane Ośrodka

Pracownicy Ośrodka systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje w celu zwiększenia efektywności pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin korzystających z pomocy.

W 2019 r. pracownicy socjalni uczestniczyli w 30 różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach, seminariach o następującej tematyce:

- 1) „Konsekwencje nadchodzących zmian w procedurze Niebieskie Karty”;
- 2) „Rozmowa z trudnym klientem”;
- 3) „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskie Karty”;

- 4) „Nowoczesna profilaktyka zdrowia psychicznego”;
- 5) „Wykluczenie społeczne a jakość życia i dobrostan dzieci i młodzieży z województwa łódzkiego”;
- 6) „Asystent rodziny w środowisku osoby niepełnosprawnej”;
- 7) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka”;
- 8) „Centrum Usług Społecznych a zmiany w pomocy społecznej”;
- 9) „Bezpieczeństwo i samoobrona w miejscu pracy – zajęcia teoretyczno-praktyczne”;
- 10) „Asystent jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą – jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą”;
- 11) „Efektywne wykorzystywanie oprogramowania firmy Sygnity w pomocy społecznej (POMOST Std, WYWIAD Plus, MOUS)”;
- 12) „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?”;
- 13) „Fundusz Alimentacyjny 2019 – nowelizacja – aktualne problemy”;
- 14) „Kodeks postępowania administracyjnego w ośrodku pomocy społecznej – aktualne problemy”;
- 15) „Opieka Senioralna – szanse, zagrożenia, perspektywy”;
- 16) „Realizacja projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej”;
- 17) „Razem wspieramy i działamy w dziedzinie pomocy społecznej”;
- 18) „Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacje – aktualne problemy”;
- 19) „Pracownik socjalny i asystent rodziny a rola kierownika ops w podziale zadań między nimi”;
- 20) „Dokumentacja pracownicza po zmianach od 1 stycznia 2019 r. Akta osobowe, lista obecności i ewidencja czasu pracy na nowych zasadach”;
- 21) „Tworzenie i rozwój Centrów Usług Środowiskowych w ramach RPO WŁ”;
- 22) „Świadczenia rodzinne oraz świadczenia wychowawcze 500 plus”;
- 23) „Ochrona danych osobowych – wdrożenie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/679 „RODO”;
- 24) „Zmiany w Kodeksie Pracy”;
- 25) „Czyste powietrze”;
- 26) „Prowadzenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych”;
- 27) „Planowanie i rozliczanie czasu pracy oraz nowa ewidencja czasu pracy w 2019 r.”;
- 28) „Procedura odbioru dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia”;
- 29) „Praca z rodziną z problemem uzależnienia”;
- 30) „Karta Dużej Rodziny”.

Ponadto Ośrodek realizował działania w ramach projektu pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Działania w ramach projektu obejmowały: szkolenia międzysektorowe z warsztatami mające na celu wzmocnienie integracji, komunikacji i współpracy podmiotów kooperujących, coaching dla pracowników socjalnych polegający na wspieraniu pracowników socjalnych w zakresie prowadzonej pracy socjalnej. Odbyły się trzy spotkania Partnerskiego Zespołu

Kooperacyjnego oraz powołano Zadaniowe Zespoły Kooperacyjne dla rodzin objętych wsparciem w ramach projektu. W ramach projektu utworzono Lokalny Koszyk Usług, który zawiera usługi realizowane przez poszczególnych kooperantów uczestniczących w projekcie.

2) Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

W roku 2019 pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli brali udział w szkoleniach, spotkaniach i konferencjach mających na celu zdobycie nowej wiedzy i umiejętności wykorzystywanych do podniesienia jakości świadczonych usług i realizacji zadań statutowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli nie organizowało w roku sprawozdawczym szkoleń dedykowanych kadrze pomocy społecznej.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli uczestniczyli w zorganizowanej przez Ośrodek wraz ze Społeczną Akademią Nauk konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w 2019 roku realizowało wspólnie z Ośrodkiem działania w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Pracownicy PCPR w roku ubiegłym brali udział w szkoleniach w ramach ww. projektu oraz w spotkaniach Zadaniowego Zespołu Kooperacyjnego w siedzibie Ośrodka.

Cel operacyjny 3

Wprowadzenie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie polityki społecznej

1) Dane Ośrodka

Istotnym elementem działalności Ośrodka jest inicjowanie i pobudzanie społecznej aktywności osób i rodzin, mających trudną sytuację życiową, ale także ukierunkowanie działań na podnoszenie jakości życia. W 2019 roku Ośrodek realizował następujące programy i projekty socjalne:

- a) projekt pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Odbyły się trzy spotkania Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego w dniach 05.09.2019 r. (spotkanie inicjujące), 26.09.2019 r. (spotkanie formalizujące) i 10.12.2019 r. oraz powołano Zadaniowe Zespoły Kooperacyjne dla rodzin objętych wsparciem w ramach projektu. W ramach projektu utworzono Lokalny Koszyk Usług, który zawiera usługi realizowane przez poszczególnych kooperantów uczestniczących w projekcie. W pięciu rodzinach wytypowanych do pracy w ramach modelu prowadzona jest systematyczna praca socjalna wraz z zaproszonymi do współpracy specjalistami innych instytucji. Dla pięciu pracowników socjalnych zaangażowanych w realizację projektu odbywały się zajęcia indywidualne z coachem. Ponadto w grudniu odbyły się wyjazdowe, dwudniowe warsztaty kooperacyjne pn. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?”,
- b) projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”, którego głównym celem było stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny

- korzystające z pomocy społecznej. Odbiorcami wsparcia proponowanego w ramach projektu były osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, nieaktywne zawodowo lub mające problemy ze znalezieniem zatrudnienia, z niepełnosprawnością, długotrwale chore, będące beneficjentami pomocy społecznej, zamieszkujące w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Złotnicki” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli i Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli. Działania realizowane w ramach projektu:
- stała współpraca pracowników socjalnych z TBS "Złotnicki" Sp. z o.o. i SM "Lokator" w celu monitorowania zadłużeń,
  - diagnozowanie sytuacji materialnej i społecznej rodzin,
  - wsparcie finansowe dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej,
- c) mobilizowanie klientów pomocy społecznej do udziału w szkoleniach w celu zmiany niekorzystnych sytuacji społecznych,
- d) motywowanie klientów pomocy społecznej do negocjacji z administratorami mieszkań, pomoc w negocjacjach o umorzenie części zadłużeń mieszkaniowych lub rozłożenie ich na raty,
- e) projekt socjalny „Wspólnymi siłami”, którego celem było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym. Działania w ramach projektu realizowali pracownicy socjalni i asystenci rodziny Zespołu ds. Asysty Rodzinnej. Podopieczni Ośrodka przeżywający trudności wychowawcze, objęci wsparciem Zespołu uczestniczyli w spotkaniach i warsztatach edukacyjnych podnoszących kompetencje wychowawcze i zdobyli wiedzę z zakresu wielu dziedzin życia. Głównym celem warsztatów było wspieranie matek w radzeniu sobie z codziennymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, a także nauka umiejętności lepszego porozumiewania się z dziećmi. Spotkania były prowadzone przez psychologa i starszego specjalistę pracy socjalnej. Zorganizowano wykłady z zakresu profilaktyki zdrowia dzieci w wieku do 10. roku życia, które prowadził lekarz pediatra oraz metamorfozę wizerunku. W partnerstwie z Powiatową Komendą Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Towarzystwem Budownictwa Społecznego „Złotnicki” sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Zakładem Usług Kominiarskich organizowane były spotkania edukacyjne, których tematem było omówienie zasad bezpiecznego ogrzewania mieszkania oraz zwiększenie świadomości o zagrożeniach z tym związanych. Zaprezentowano pokaz udzielania pierwszej pomocy, a także pokaz palenia w piecu. We współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Zduńskiej Woli przeprowadzano akcje dot. organizacji Świąt Bożego Narodzenia, zapoznanie z tradycją, pokazanie konstruktywnego spędzania czasu z dziećmi. Zespół brał udział w Dniach Otwartych Zespołu Szkół Aktywności Zawodowej w Zduńskiej Woli. W ramach projektu nawiązano współpracę z wieloma instytucjami, placówkami oświatowymi i lokalnymi przedsiębiorcami m.in.: Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym Sp. z o.o. – Oddział Dziecięcy, Komendą Powiatowej Straży Pożarnej, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Strażą Miejską, Zespołem Szkół Aktywności Zawodowej,
- f) projekt „Szansa dla Ciebie” skierowany był do osób bezdomnych i miał w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im

w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym,

- g) projekt socjalny „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz. Wspólne działania pracowników socjalnych i dzielnicowych polegały na odwiedzinach w środowisku i spotkaniach ustalających wspólny plan działań na rzecz osób i rodzin. Odbyło się pięć spotkań w ramach projektu tj. 27.02.2019 r., 14.05.2019 r., 12.06.2019 r., 24.06.2019 r. i 11.12.2019 r. oraz wspólne wizyty z dzielnicowymi u rodzin wymagających wsparcia,
- h) projekt socjalny „Karsznice dla Seniora”, którego głównym celem było podniesienie aktywności społecznej osób starszych po 60. roku życia oraz rozszerzenie dostępu do usług społecznych poprzez kompleksowe wsparcie dla mieszkańców Osiedla Karsznice. W ramach projektu odbyło się m.in.: spotkanie z dietetykiem, przedstawiono ofertę Zduńskowolskiej Karty Seniora i Wojewódzkiej Karty Seniora oraz pokazy rękodzieła, wokalne i taneczne. Efektem projektu jest nawiązanie ścisłej współpracy z Filią Miejskiego Domu Kultury i utworzenie Karsznickiego Klubu Seniora „Lokomotywa 60+”,
- i) projekt socjalny „Aktywna mama”, który miał na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę społecznego funkcjonowania, poprawę relacji z dziećmi, wsparcie samotnych matek, pokazanie aktywnych form spędzania czasu wolnego. W ramach projektu odbyły się m.in. metamorfozy, spotkania w Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz spotkania z psychologiem w ramach grupy wsparcia,
- j) projekt socjalny „Żyjmy zdrowo i aktywnie”, który miał na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez poszerzenie świadomości dzieci i rodziców w zakresie zdrowego odżywiania, poznawanie zdrowego stylu życia, planowanie budżetu domowego, przekazanie wiedzy dot. zdrowego jadłospisu, pokazanie i zachęcanie do aktywności fizycznej. W ramach projektu odbyły się m.in. spotkanie z przedstawicielem firmy prywatnej zajmującej się fitnesssem i dietetyką. Każdy uczestnik mógł sprawdzić swoje możliwości fizyczne podczas wspólnych zajęć gimnastycznych oraz zadać pytania związane ze zdrowym żywieniem.

Ośrodek poprzez działania pracowników socjalnych zapewniał wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w następującym zakresie:

- wsparcia asystenta rodziny,
- wzmocnienia roli i funkcji rodziny,
- rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenia do reintegracji rodziny,
- wsparcia przez działania instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka,

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- terapii i mediacji.

Istotnym elementem w tworzeniu warunków wsparcia osób i rodzin była działalność Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czyli ponadto w ramach swoich zadań, Ośrodek:

- udzielał specjalistycznego poradnictwa,
- podejmował interwencje w środowisku,
- systematycznie diagnozował zjawisko przemocy w rodzinie,
- prowadził bazę danych ofiar przemocy w rodzinie.

2) Dane z Urzędu Miasta

W roku sprawozdawczym Miasto Zduńska Wola zorganizowało następujące działania na rzecz dzieci i młodzieży:

- 1) profilaktyczne półkolonie dla 240 dzieci i młodzieży w okresie wakacji, w Szkole Podstawowej Nr 13 (2 turnusy) oraz w Zespole Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi (2 turnusy); w programie półkolonii znalazły się m.in. zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, sportowe, plastyczne, muzyczne, wycieczki, gry i zabawy integracyjne, zajęcia twórcze, konkursy;
- 2) zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i sportowe z elementami profilaktyki uzależnień w okresie ferii zimowych, którymi objęto 29 uczniów; zajęcia odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 13 w Zduńskiej Woli. Zajęcia miały charakter: warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień („Czy muszę palić?”, „Alkohol – wróg czy przyjaciel?”, „Zdrowotne skutki zażywania środków odurzających”), zajęć sportowych w dyscyplinach: piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, piłka koszykowa i tenis stołowy oraz gier i zabaw integracyjnych;
- 3) w ramach otwartego konkursu ofert Miasto Zduńska Wola przekazało na realizację zadania pn. *„Pomoc dziecku w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie świetlic z programem profilaktycznym z zakresu uzależnień”* dotację celową w wysokości 73 000,00 zł Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” prowadzącemu placówkę wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej pn. Świetlica Środowiskowa „Trampolina”;
Miasto finansowało również prowadzenie placówki wsparcia dziennego pn. „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji”. Ze środków Programu w 2019 r. przeznaczono około 106 000,00 zł na jej funkcjonowanie.
Podmioty prowadzące działalność w formie świetlicy środowiskowej:
  - a) realizowały zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
  - b) realizowały zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, pogadanek, prelekcji, zajęć profilaktyczno-edukacyjnych,
  - c) prowadziły zajęcia podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, współpracy w grupie,

- d) prowadziły zajęcia komputerowe, plastyczne, kulinarne, sportowe, teatralne, kulturalne (kino), służące rozwijaniu zainteresowań,
- e) organizowały wycieczki krajoznawcze, gry i zabawy,
- f) wspierały podopiecznych w nauce, służyły pomocą w odrabianiu prac domowych,
- g) organizowały uroczystości.

Dzieci i młodzież w świetlicach środowiskowych miały zapewnione dożywianie.

Miasto Zduńska Wola w roku sprawozdawczym inicjowało i realizowało działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w różnych formach. Działania profilaktyczne adresowane były głównie do dzieci i młodzieży, nauczycieli. W roku sprawozdawczym Miasto Zduńska Wola realizowało następujące programy profilaktyczne:

- 1) 12 całodziennych zajęć profilaktycznych w formie warsztatów z realizacji autorskiego programu profilaktycznego „Alkohol – agresja w realu, przemoc w wirtualu”, skierowanego do uczniów 9 szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola. W warsztatach wzięło udział 1 485 uczniów.

Program poruszał tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana oraz problem cyberprzemocy, uzależnienia od telefonu i Internetu. Celem programu było uświadomienie młodemu człowiekowi skutków używania substancji psychoaktywnych;

- 2) 35 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”, rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, skierowanego do uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe Nr: 2, 6, 7, 11, 13):

- a) Spójrz inaczej dla klas 1-3 – 426 uczniów i 92 rodziców,
- b) Spójrz inaczej dla klas 4-6 – 771 uczniów i 120 rodziców.

Celem programu jest uczenie lepszego rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób, skutecznego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania oparcia w trudnych sytuacjach tak, aby w przyszłości nie sięgać w tym celu po środki uzależniające;

- 3) 7 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, przygotowanego z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to instrument profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży szkolnej w wieku 15-18 lat. Warsztatami objęto 149 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe Nr: 9, 10, 11). Celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenie ostrożności i zmniejszenie otwartości na kontakty z tymi produktami. Program porusza również tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana;

- 4) Realizacja programu „Przyjaciele Zippiego” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Program realizowany był w 5 szkołach podstawowych (Szkoły Podstawowe Nr: 6, 9, 10, 11 i 13) i 2 przedszkolach publicznych (Publiczne Przedszkola Nr 4 i 10). Objęto nim łącznie 224 uczniów i przedszkolaków oraz 224 rodziców;
- 5) 61 godzin warsztatów dla 621 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola na temat ryzyka używania narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych (NSP), mechanizmów chroniących przed używaniem narkotyków oraz podniesienie kompetencji z zakresu asertywności;
- 6) 11 warsztatów z programu „Debata” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, skierowanego do 411 uczniów klas V-VII szkół podstawowych (Szkoły Podstawowe Nr: 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13). Program „Debata” ma za zadanie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, uświadamia zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych.

Miasto Zduńska Wola zainicjowało i realizowało następujące programy adresowane do osób starszych:

- 1) Program dla seniorów „Zduńskowolska Karta Seniora”, którego celem jest:
  - poprawa jakości życia seniorów w środowisku lokalnym,
  - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów,
  - kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej,
  - promowanie aktywnego starzenia się,
  - zwiększenie zaangażowania seniorów w życie społeczności lokalnej,
  - zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych itp.Program dla seniorów „Zduńskowolska Karta Seniora” skierowany jest do osób, które ukończyły 60 lat i mieszkają na terenie miasta Zduńska Wola. Zduńskowolska Karta Seniora przyznawana jest bezpłatnie i bezterminowo. Karta, w związku z realizacją Programu, uprawnia seniora do ulg, rabatów oferowanych przez Partnerów Programu. W ramach Programu dla seniorów „Zduńskowolska Karta Seniora” w 2019 r. w Urzędzie Miasta Zduńska Wola:
  - przyjęto i zrealizowano 480 wniosków o przyznanie Zduńskowolskiej Karty Seniora,
  - wydano 520 Kart;
- 2) Program dla seniorów „Koperta życia”, którego celem jest zapewnienie wsparcia osobom starszym powyżej 65. roku życia, zamieszkałym na terenie Miasta Zduńska Wola, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają wsparcia. Zestaw „Koperta życia” stanowi informację o rodzaju schorzeń i przyjmowanych lekach przez seniora dla służb ratownictwa medycznego udzielających pomocy.

W ramach Programu dla seniorów „Koperta życia” w 2019 r. w Urzędzie Miasta Zduńska Wola w okresie 21-31 grudnia 2019 r.:

- przyjęto i zrealizowano 21 wniosków o przyznanie zestawu „Koperta życia”,
- wydano 21 zestawów „Koperta życia”.

3) Miejski program osłonowy „Teleopieka dla osób wymagających wsparcia”.

Beneficjentami Programu są osoby samotne, samotnie gospodarujące i osoby w rodzinie, o których mowa w art. 6 pkt 9, 10 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zamieszkujące na terenie miasta Zduńska Wola, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają wsparcia w formie usługi teleopieki. Teleopieka stanowi rodzaj pomocy, która dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii - systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, pozwala na zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, niesprawnych, chorych, niepełnosprawnych, pozostających bez opieki w swoich domach. Usługa zdalnej opieki (teleopieka) polega na elektronicznym, całodobowym monitoringu użytkownika urządzenia mobilnego przez podmiot świadczący usługę i wzywaniu odpowiednich służb ratownictwa w przypadku otrzymania zgłoszenia o zagrożeniu życia lub zdrowia.

W 2019 r. Programem objęto 19 osób spełniających kryteria, w tym 15 osób niepełnosprawnych.

Miasto Zduńska Wola ogłosiło otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 r. zadania pn. „*Udzielanie schronienia osobom bezdomnym z terenu miasta Zduńska Wola w schronisku dla osób bezdomnych w 2019 roku*”. Dotacja została udzielona dwóm podmiotom prowadzącym schroniska dla osób bezdomnych, wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, tj. Fundacji Metamorfoza z siedzibą Feliksów 19, 99-200 Poddębice oraz Stowarzyszeniu Monar Schronisko dla osób bezdomnych „Markot” w Bełchatowie ul. Czapliniecka 19 B. W 2019 roku zapewniono całodobowe schronienie dla 26 osób bezdomnych, w tym 22 mężczyzn w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie oraz 4 osób (1 kobieta i 3 mężczyzn) w Schronisku w Bełchatowie.

Cel strategiczny II

Systemowa pomoc osobom i rodzinom

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Formy pomocy realizowane w 2019 roku:

1) świadczenia pieniężne w formie:

- zasiłku stałego, przysługującego osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- zasiłku okresowego, który przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie,

- zasiłku celowego przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej na zakup opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycie świadczeń (czynsz, energia), a także kosztów pogrzebu,
- specjalnego zasiłku celowego udzielanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach m.in. na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia,
- zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne w formie:

- odzieży, żywności;
- praca socjalna mająca na celu pomoc w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej osób i ich rodzin oraz zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- sprawienie pogrzebu,
- schronienie,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

W 2019 r. 972 rodziny oraz 2251 osób w tych rodzinach było objętych wsparciem Ośrodka, z tego:

- świadczenia pieniężne, niepieniężne, praca socjalna – 763 rodziny,
- wyłącznie praca socjalna – 209 rodzin.

Cel operacyjny 1

Rozwój usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty

1) Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

W 2019 r. pomocą w formie usług opiekuńczych finansowanych ze środków własnych Miasta objęto łącznie 71 osób, w tym – 52 osoby samotne i 19 osób w rodzinie. Świadczenie usług opiekuńczych realizowane było u osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Na usługi opiekuńcze w 2019 r. wydatkowano łącznie kwotę 122 067 zł, wpłaty osób za usługi opiekuńcze wyniosły 79 175,89 zł, liczba godzin usług wynosiła 13 922.

Od 08.04.2019 r. do 31.12.2019 r. Ośrodek we współpracy z Miastem zrealizował zadanie w ramach Miejskiego programu osłonowego „Teleopieka dla osób wymagających wsparcia”. Z tej formy skorzystało 19 osób, w tym 15 osób niepełnosprawnych.

2) Prowadzenie Klubu Seniora

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka od 1996 r. działa Klub Seniora „Uśmiech Seniora”, a od października 2019 r. Karsznicki Klub Seniora „Lokomotywa 60+”, który został utworzony przez Ośrodek. Podstawowym celem klubów jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań i podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pobudzanie do aktywności fizycznej. Kluby dysponują łącznie 80 miejscami.

Zadania realizowane przez Ośrodek w ramach podniesienia poziomu akceptacji środowiska lokalnego wobec osób starszych i niepełnosprawnych i ich rodzin to m.in.:

- spotkania informacyjne, integracyjne, konkursy, wykłady edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Publicznym Przedszkolem Nr 2 w Zduńskiej Woli, uczestnikami Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- udział w uroczystościach z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet,
- udział w spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami KPP w Zduńskiej Woli z zakresu bezpiecznego poruszania się po ulicach i chodnikach na rowerze, ochrony przed utratą mienia w ramach programu „Bezpieczny Senior”,
- udział w spotkaniu informacyjnym pt. „Najważniejsze informacje potrzebne osobom pobierającym świadczenia emerytalne” z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- udział w zabawie karnawałowej,
- udział w warsztatach manualnych z p. Marią Donat oraz uczestnikami i instruktorami Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- udział w obchodach 20-lecia PCPR, Dnia Osób Niepełnosprawnych,
- udział w wieczorkach z historią zorganizowanych przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- udział w spotkaniu w ramach projektu pt. „Czyste powietrze”,
- udział w wyjeździe do Domu Pomocy Społecznej w Przatówku,
- udział w wykładzie na temat zdrowego żywienia pt. „Co jeść by zachować zdrowie na długie lata” połączonym z degustacją,
- udział w obchodach piątych urodzin Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji zorganizowanych przez Ośrodek,
- udział w międzypokoleniowych rozgrywkach „Miasto dwóch herbów” w ramach projektu „60+ Smart City - innowacje jako efekt pracy międzypokoleniowej”. Seniorzy wzięli udział w miejskiej grze planszowej, która jednocześnie stanie się pretekstem do

przeprowadzenia wywiadów fokusowych w temacie atrakcyjnej przestrzeni miejskiej zmieniającej się na przestrzeni lat,

- 23 października 2019 r.- otwarcie Karsznickiego Klubu Seniora „Lokomotywa 60+” podczas którego odbył się występ seniorów z Klubu Seniora „Uśmiech Seniora”, występ chóru „Złota Jesień”. Rękodzielnicze prace wykonali słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

3) Kierowanie do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańców gminy w tym domu

W 2019 r. w domach pomocy społecznej, zwanych dalej „dps”, przebywało 111 osób, z tego Miasto Zduńska Wola opłacało pobyt za 101 osób. Osoby zostają umieszczone w dps, jeżeli wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, a usługi opiekuńcze nie zapewniają niezbędnej pomocy. Opłata za pobyt w dps jest wnoszona przez:

- 1) mieszkańca dps, w kwocie nie większej niż 70% swojego dochodu;
- 2) małżonka, zstępnych przed wstępnymi, zgodnie z zawartą umową;
- 3) gminę, z której osoba została skierowana do dps, w różnicy między średnim kosztem utrzymania w dps a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Koszty Miasta w 2019 r. związane z pobytami osób w dps wyniosły 2 382 461,58 zł.

4) Zwiększanie dostępności poprzez likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, umożliwienie osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich, korzystania ze środków użyteczności publicznej.

Dane z Urzędu Miasta

W ramach swoich kompetencji Miasto Zduńska Wola realizowało działania o charakterze przystosowawczym, tj. budowa i przebudowa obiektów użyteczności publicznej z uwzględnieniem wymogów dla osób z niepełnosprawnością. W roku 2019 zrealizowano następujące zadania:

- wyznaczenie 2 stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych – w ramach zadania inwestycyjnego dotyczącego budowy miejsc postojowych przy ul. Aleksandra Gierzyńskiego 4,
- wyznaczenie 2 stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych – w ramach zadania inwestycyjnego „Rewitalizacja budynku przy ulicy Łaskiej 38 wraz z terenem przy ulicy Łaskiej 40”,
- wykonanie dojścia do przejścia dla pieszych z płytek ostrzegawczych z wypustkami okrągłymi na ulicy Wincentego Pola,
- montaż platformy transportowej dla osób niepełnosprawnych w rewitalizowanym budynku przy ulicy Łaskiej 38.

Przychodnie wchodzące w skład Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym:

- a) Przychodnia Lekarska ul. Szadkowska 2 posiada dźwig platformowy oraz toalety dla osób niepełnosprawnych,
- b) Przychodnia Lekarska ul. Srebrna 11 posiada dźwig platformowy, podjazd dla osób niepełnosprawnych oraz toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli w 2019 r. dokonał modernizacji gabinetu rehabilitacji mieszczącego się przy ul. Srebrnej 11. Gabinet posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych, rozmieszczenie pomieszczeń jest dostosowane dla osób poruszających się na wózkach, toaleta również dostosowana jest dla osób niepełnosprawnych. Gabinet jest wyposażony w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny i aparaturę.

5) Informacja z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

W zakresie pomocy socjalnej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli udzielało osobom zgłaszającym się do Centrum wszechstronnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przekazywano aktualne informacje na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Na terenie miasta Zduńska Wola funkcjonowały dwa Środowiskowe Domy Samopomocy w Zduńskiej Woli tj. przy ulicy Łaskiej 59 oraz przy ulicy Jarosława Dąbrowskiego 15. Placówki są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Uczestnicy ŚDS byli objęci różnymi zajęciami terapeutycznymi mającymi na celu poprawę ich funkcjonowania w życiu codziennym np. poprzez rehabilitację, ergoterapię, biblioterapię, zajęcia teatralne, muzyczne, kulinarne, umiejętności interpersonalne.

W powiecie funkcjonuje również dom pomocy społecznej, który świadczy usługi całodobowe tj. Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Łaskiej 42 dla 82 osób przewlekle somatycznie chorych.

PCPR w roku 2019 wydało 195 decyzji dotyczących środowiskowych domów samopomocy (decyzje kierujące, dotyczące odpłatności) oraz wydało 35 decyzji administracyjnych o umieszczeniu osób chorych i niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej, w tym w Zduńskiej Woli.

Osoby niepełnosprawne, w tym dzieci, w roku ubiegłym ze środków PFRON mogły ubiegać się o dofinansowania:

- a) do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – wpłynęły ogółem 64 wnioski, wypłacono dofinansowania do 35 umów z czego:
  - 13 umów dotyczyło dzieci i młodzieży,
  - 22 umowy dotyczyły osób dorosłych,
- b) do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych złożono 709 wniosków, wypłacono 691 wniosków w przewadze dotyczące dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków

- pomocniczych,
- c) do turnusów rehabilitacyjnych – złożono 376 wniosków przez osoby niepełnosprawne wraz z 125 opiekunami tj. ogółem 501 osób, dofinansowanie uzyskało 161 osób.

W ramach zadania sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych zawarto w 2019 r. 15 umów, o dofinansowanie ubiegały się następujące stowarzyszenia: Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zduńskiej Woli, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Miejski–Powiatowy w Zduńskiej Woli, Polski Związek Niewidomych w Zduńskiej Woli, Zduńskowolskie Stowarzyszenie „Amazonka”, Zduńskowolskie Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego „Źródełko”. Złożone wnioski dotyczyły zorganizowania imprez dla osób niepełnosprawnych o charakterze okolicznościowym, integracyjnym, kulturowym, rekreacyjnym i turystycznym. W ramach realizacji zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zleconej fundacjom oraz organizacjom pozarządowym przystąpiły dwa stowarzyszenia, które otrzymały dofinansowanie: Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych do zadania pn. „Z każdym dniem bardziej samodzielni” oraz Stowarzyszenie „Tkalnia” do zadania pn. „Sportowy Piknik Integracyjny”.

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało również z Podlaskim Stowarzyszeniem Sportowym Osób Niepełnosprawnych „START” w Białymstoku w zakresie zorganizowania grup osób niepełnosprawnych do bezpłatnego uczestnictwa w projekcie pt. „Treningi sportowe osób niepełnosprawnych”; w projekcie udział wzięło 5 osób niepełnosprawnych oraz 2 opiekunów. Ponadto został zorganizowany obóz podsumowujący rok 2018 w Wiśle dla 15 osób niepełnosprawnych.

W roku sprawozdawczym realizowano „Program wyrównywania różnic między regionami III”. Do PCPR złożono 2 wnioski o środki PFRON przez jednostki:

- Szkoła Podstawowa Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w Zduńskiej Woli projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Szkoły Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli”,
- Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „AMI” w Zduńskiej Woli projekt pt. „Zakup samochodu na potrzeby dzieci niepełnosprawnych w Fundacji AMI”.

Kontynuowano realizację Pilotażowego Programu pn. „Aktywny Samorząd”. Jego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd” w roku ubiegłym złożono ogółem 56 wniosków.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli w 2019 r. wnioskowało również o przyznanie dotacji na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Zaplanowano zatrudnienie 5 asystentów osobistych dla 5 osób niepełnosprawnych (3 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności) w okresie od stycznia do grudnia 2020 r.

Cel operacyjny 2

Wzmocnienie pozycji rodziny oraz rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym

1) Dane Ośrodka

Jedną z form wzmocnienia pozycji rodziny było tworzenie i rozwój sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży. W strukturze Ośrodka funkcjonuje Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

W roku 2019 placówka funkcjonowała zarówno w dni nauki szkolnej jak i w dni wolne od nauki. Zajęcia w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji w ciągu roku szkolnego odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji od godz. 11.00 do 14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców. Działalność świetlicy nadzorował kierownik świetlicy.

Docelowo na zajęciach w świetlicy może uczestniczyć 30 dzieci, w szczególności: zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia czy przemocy. W okresie sprawozdawczym do świetlicy zakwalifikowano 47 dzieci.

Praca wychowawcza uwzględniała zainteresowania potrzeby i oczekiwania dzieci uczęszczających do świetlicy. Zajęcia odbywały się w oparciu o comiesięczny plan zajęć sporządzanych dla uczestników świetlicy przez wychowawców. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, gry i zabawy zręcznościowe, zajęcia komputerowe, konkursy, turnieje, rozgrywki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zajęcia dydaktyczne, pogadanki profilaktyczne z zakresu zdrowego żywienia, szkodliwości używek, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie. Organizowane były dwa razy po 1,5 godz. warsztaty z psychologiem w zakresie pracy z emocjami, nabywania umiejętności związanych z rozładowywaniem stresu, nabywania umiejętności komunikowania się w grupie. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem brało udział 8 dzieci i dwoje rodziców.

W ramach działań pracy świetlicy zorganizowano:

- imprezy i spotkania okolicznościowe m.in.: Dzień Babci i Dziadka, bal karnawałowy w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka, spotkanie wielkanocne, spotkanie mikołajkowe, spotkanie wigilijne, udział w ofercie letniej Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli pn. „Kolorowa Lokomotywa”, piknik w Domu Pomocy Społecznej w Przatówku, bal przebierańców Halloween, obchody 5-lecia Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji,
- wycieczki do Skansenu Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, do Torunia,
- spotkania edukacyjne i hobbystyczne m.in.: w Miejskiej Bibliotece Publicznej podczas „Maratonu czytania”, w wystawie fotograficznej pn. „Zza krat”, dwa spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia edukacyjne dotyczące poruszania się pieszych oraz rowerzystów po

drogach publicznego użytku, stosowania cyberprzemocy przez rówieśników oraz osoby dorosłe, dwa spotkania ze Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, której funkcjonariusze przeprowadzili zajęcia na temat prawidłowości zachowań podczas różnych niebezpiecznych zdarzeń np. podczas spotkania z groźnym psem oraz udzielenia pierwszej pomocy oraz dzieci wzięły udział w konkursie ekologicznym „Mistrz Recyclingu”.

Świetlica współpracowała z Miejskim Domem Kultury w Zduńskiej Woli, Miejską Biblioteką Publiczną w Zduńskiej Woli, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola w tym Skansenem Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, Klubem „Uśmiech Seniora”, I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli w zakresie pomocy wolontariuszy w odrabianiu lekcji, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Domem Pomocy Społecznej w Przatówku.

2) Dane z Urzędu Miasta

Miasto Zduńska Wola w ramach wspierania rodziny wprowadziło Program dla rodzin wielodzietnych „Miejska Karta Rodziny” stanowiący element polityki społecznej. Celem Programu jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, umacnianie oraz wspieranie rodziny wielodzietnej, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Program dla rodzin wielodzietnych „Miejska Karta Rodziny” obejmuje swym zakresem rodziny wielodzietne zamieszkujące na terenie miasta Zduńska Wola. Miejska Karta Rodziny przyznawana jest bezpłatnie. Karta, w związku z realizacją Programu, uprawnia członków rodziny wielodzietnej do ulg, rabatów oferowanych przez Partnerów Programu.

W ramach Programu dla rodzin wielodzietnych „Miejska Karta Rodziny” w 2019 roku:

- 1) przyjęto i zrealizowano 125 wniosków o przyznanie, przedłużenie lub wydanie duplikatu Miejskiej Karty Rodziny;
- 2) wydano 219 Miejskich Kart Rodziny.

Koszt uprawnień udzielonych przez Miasto jest finansowany z budżetu Miasta Zduńska Wola. Wydatki poniesione przez Miasto Zduńska Wola w 2019 roku wyniosły łącznie 54.000,99 zł

W ramach zadania „Doskonalenie kadr z zakresu wspomaganie rodziny celem tworzenia systemu pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych” organizowane były przez Miasto Zduńska Wola następujące szkolenia:

- 1) 2 szkolenia w formie warsztatowej dla rady pedagogicznej (32 nauczycieli) oraz 37 rodziców uczniów klas IV i V Szkoły Podstawowej Nr 10 w Zduńskiej Woli w zakresie takich zagadnień jak: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozumienie istoty konfliktu (przyczyna i jego konsekwencje), rozwijanie procesów samopoznania – rozpoznawanie negatywnych emocji, ukazanie różnicy pomiędzy zachowaniami asertywnymi a agresywnymi oraz praca z dzieckiem;
- 2) szkolenie 9 nauczycieli (SP Nr 6 – 2 nauczycieli, SP Nr 9 – 3 nauczycieli, SP Nr 10 – 1 nauczyciel, SP Nr 11 – 3 nauczycieli) uprawniające do realizacji Programu Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” ma na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród nastolatków, ograniczenie pierwszych prób upijania się, wzmocnienie przekonania uczniów o możliwość odmowy w sytuacji presji rówieśniczej, wzrost wiedzy o negatywnych konsekwencjach picia alkoholu, osłabienie proalkoholowych postaw oraz wzmocnienie relacji na linii szkoła-uczeń-rodzice. Odbiorcami programu są uczniowie klas czwartych i piątych szkół podstawowych i ich rodzice.

- 3) 6 szkoleń z programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych (SP Nr 6 – 56 nauczycieli, SP Nr 9 – 25 nauczycieli, SP Nr 10 – 17 nauczycieli, SP Nr 11 – 24 nauczycieli, SP Nr 12 – 22 nauczycieli, SP Nr 13 – 28 nauczycieli). Program służy przygotowaniu nauczycieli do podejmowania działań wobec uczniów przejawiających okazjonalnie zachowania ryzykowne, szczególnie sięgających po substancje psychoaktywne lub przejawiających zachowania agresywne.
- 4) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowanego do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli. Szkolenie dotyczyło takich zagadnień jak: podstawy prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacja procedury Niebieskiej Karty, zasady pracy z uczniem dotkniętym przemocą, organizacja pomocy dla ucznia dotkniętego przemocą, symptomy mogące świadczyć o stosowaniu wobec dziecka przemocy. Głównym celem szkolenia było zapoznanie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi problematykę przemocy w rodzinie oraz zadaniami, kompetencjami i możliwościami interwencji szkoły w tym zakresie. W szkoleniu wzięło udział 18 osób.

3) Informacja z działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli

Z danych przekazanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Zduńskiej Woli wynika, że obejmuje opieką placówki oświatowe z terenu powiatu zduńskowolskiego, tj.: przedszkola, szkoły podstawowe. Realizowane zadania obejmujące okres roku szkolnego 2018/2019 w ramach wzmocnienia rodziny to:

- a) spotkania z uczniami dotyczące tematyki:
  - Co zamiast Internetu – rozwijanie zainteresowań – w SP nr 5 (26 osób), SP nr 10 (22 osoby), SP nr 12 (20 osób),
  - Jak uczyć się skutecznie? – w SP nr 5 (43 osoby), SP nr 4 (40 osób), SP nr 12 (21 osób),
  - Kształtowanie kompetencji społecznych – w SP nr 13 (43 osoby), SP nr 6 (68 osób), SP nr 7 (40 osób),
  - Badanie przesiewowe mowy - w SP nr 11 (59 osób),
  - Kim zostać?- wybór kierunku kształcenia – w SP nr 10 (34 osoby),
- b) spotkania z rodzicami dotyczące tematyki:
  - Kształtowanie odporności emocjonalnej dzieci – SP nr 13 (40 osób), PP nr 2 (10 osób), SP nr 7 (15 osób),

- Stymulowanie rozwoju dziecka – SP nr 12 (31 osób),
- Gotowość szkolna – PP nr 6 (35 osób), PP nr 5 (3 osoby),
- Jak rozpoznać, że dziecko nadużywa Internetu? – ZSZE (23 osoby),
- Wspieranie rozwoju mowy dziecka w młodszym wieku przedszkolnym – PP nr 5 (12 osób), PP nr 6 (30 osób), PP nr 3 (16 osób).

Ponadto zostały przeprowadzone spotkania z nauczycielami dotyczące tematyki problemów wychowawczych, rodzinnych, emocjonalnych, prawa oświatowego w SP nr 10 (4 osoby), gotowość szkolna w PP nr 6 (3 osoby).

4) Informacja z placówek oświatowych

W roku 2019 placówki oświatowe w ramach wzmocnienia pozycji rodziny oraz rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku podejmowały działania mające na celu:

- udzielanie pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych poprzez organizowanie licznych spotkań mających na celu uświadamianie rodziców w zakresie umiejętności społeczno-emocjonalnych dzieci, sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych,
- poszerzanie wiedzy rodziców w ramach organizowanych prelekcji, warsztatów na temat eliminowania agresji wśród dzieci oraz skutecznej komunikacji rodzica z dzieckiem,
- angażowanie rodziców do udziału w „życiu” placówki poprzez udział w różnego rodzaju zebraniach grupowych, uroczystościach, imprezach okolicznościowych, festynach, piknikach, wycieczkach, prelekcjach, warsztatach, włączenie rodziców do różnych akcji np. teatr „Czerwony kapturek”, „Rzepka”, „Rodzice – Dzieciom”; akcji charytatywnych tj.: „Zbiórka nakrętek”, „Szlachetna Paczka”, Razem na Święta”, do udziału w programach: „Czyste powietrze wokół nas”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, oraz projektach: „Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności w Publicznych Przedszkolach”. Ponadto brano udział w zduńskowolskim Marszu dla Życia i Rodziny, w akcji UNICEFU „Wszystkie kolory świata” oraz dokonano zbiórki dla podopiecznych Domu Dziecka i dzieci przebywających w zduńskowolskim szpitalu,
- angażowanie uczniów do udziału w różnego rodzaju konkursach plastycznych ogłaszanych przez placówki m.in.: „Życie jest sztuką”,
- poszerzanie wiedzy nauczycieli i specjalistów placówki poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach w zakresie współpracy i wspierania rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych w rodzinie,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów, przejawiających dysfunkcje i zaburzenia utrudniające funkcjonowanie społeczne oraz agresję w stosunku do siebie i innych osób,
- prowadzenie konsultacji ze specjalistami z innych instytucji wspierających rodziny.

Wymienione działania stanowią bazę wychowawczo-dydaktyczną, wspierają rodziców we właściwym wychowaniu ich dzieci, wspierają emocje i dojrzałość społeczną, wzmacniają więzi rodzinne.

Cel operacyjny 3 **Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji rodziny**

Ośrodek w 2019 roku w ramach swoich zadań statutowych wspierał rodziny dysfunkcyjne m.in. poprzez wsparcie finansowe i pomoc w naturze. Analizując wydatki poniesione na wypłatę zasiłków celowych, okresowych i pomocy w naturze należy zaznaczyć, że z wyżej wymienionych form skorzystało 556 rodzin. Szczegółowe formy przyznanej pomocy obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Szczegółowe formy przyznanej pomocy

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota (w zł)
Zakup żywności	152	37 880,78
Zakup odzieży	61	9 130,00
Dofinansowanie do kosztów leczenia	95	22 749,00
Zakup opału	137	44 832,00
Odnowienie mieszkania	12	4 350,00
Zakup przyborów szkolnych	0	0,00
Sprawienie pogrzebu	1	2 821,48
Pokrycie świadczeń /czynsz, energia elektryczna	96	26 534,00
Zdarzenie losowe	1	500,00
Zasiłki okresowe	385	765 009,84
Zasiłki celowe specjalne	115	53 726,00
Dowód osobisty	3	120,00

W związku z zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.), która nałożyła na gminę między innymi obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Ośrodek w 2019 roku podejmował następujące działania:

- współfinansował pobyt 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w kwocie 194 886,39 zł,
- współfinansował pobyt 49 dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 174 859,61 zł, łącznie współfinansował pobyt 58 dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 369 746,00 zł,
- objął 34 rodziny mające problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny,

- prowadził świetlicę środowiskową, w zajęciach której uczestniczyło łącznie 47 dzieci z rodzin mających problemy wychowawcze; na prowadzenie placówki wsparcia dziennego Miasto wydatkowało kwotę 105 129,26 zł.

W 2019 roku z terenu Miasta Zduńska Wola w pieczy zastępczej było 58 dzieci, 49 dzieci było w rodzinach zastępczych, a 9 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto ze wsparcia Ośrodka skorzystało 368 rodzin, w których występowała m.in. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze, opiekuńcze, zdrowotne. Rodziny te korzystały ze wsparcia finansowego m.in. zasiłków celowych, zasiłków okresowych, pokrycia kosztów posiłku dziecka w placówkach oświatowych oraz pracy socjalnej w zakresie m.in.:

- pracy z rodziną celem zapobiegania sytuacjom kryzysowym, wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie,
- pomocy w przywróceniu rodzinom biologicznym zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- pracy z rodzinami mającymi ograniczoną władzę rodzicielską w celu wspierania dziecka i jego rodziny biologicznej w zakresie prawidłowego funkcjonowania i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- pracy z rodziną zapobiegającą sytuacjom kryzysowym i odebraniu dziecka rodzicom,
- pracy z rodzinami pozbawionymi władzy rodzicielskiej poprzez kompleksowe wsparcie w celu przywrócenia możliwości prawidłowego funkcjonowania rodziców umożliwiającego powrót dzieci do swojego środowiska rodzinnego,
- podtrzymywania więzi z dziećmi, utrzymywanie osobistych kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- wsparcie asystentów rodziny w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich i pomocy dzieciom.

Ośrodek w ramach działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych współpracował z przedstawicielami: Urzędu Miasta Zduńska Wola, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Domu Dziecka w Wojsławicach, przedstawicielami oświaty i klubów abstynenckich oraz Prokuraturą Rejonową w Zduńskiej Woli.

1) Dane z placówek oświatowych

W celu niwelowania przyczyn dysfunkcji rodzin placówki oświatowe podejmowały działania w zakresie:

- współpracy z instytucjami takimi jak: Ośrodek, PCPR, KPP – z Zespołem ds. Nieletnich, Sądem Rejonowym w Zduńskiej Woli, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Urzędem Miasta,

- udziału w akcji charytatywnej „Szlachetna Paczka”,
- udzielania uczniom i rodzicom wsparcia psychologicznego i pedagoga szkolnego.

2) Dane z Urzędu Miasta

W ramach zadania pn. „Prowadzenie grup wsparcia i samopomocowych” Miasto Zduńska Wola w drodze otwartego konkursu ofert przekazało na realizację zadania pn. „*Działalność samopomocowa na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz wspieranie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin*” dotacje celowe w łącznej wysokości 40 458,00 zł Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszeniu Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”; w ramach otrzymanego wsparcia finansowego stowarzyszenia realizowały działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;

Zadania samorządu gminy na prowadzenie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży realizowała we współpracy z Miastem Zduńska Wola Fundacja „Przystań z nami”. Wysokość przyznanej pomocy finansowej wyniosła 125 000,00 zł. Fundacja „Przystań z nami” w ramach otrzymanej dotacji celowej udzieliła pomocy w następujących formach:

- 1) wsparcie indywidualne oraz grupowe, tworzenie środowiska samopomocowego – 30 osób miesięcznie;
- 2) wsparcie współuzależnionych poprzez prowadzenie klubu DDA – 35 osób miesięcznie;
- 3) wsparcie terapeutyczne osób bezdomnych przebywających w schronisku dla osób bezdomnych w Henrykowie – 22 spotkania miesięcznie;
- 4) wsparcie grupowe w formie warsztatów – 27 osób miesięcznie;
- 5) wsparcie terapeutyczne za pośrednictwem platformy internetowej i internetowej grupy wsparcia – 50 osób miesięcznie.

Cel operacyjny 4

Kształtowanie pozytywnych postaw w społeczności lokalnej wobec integracji osób starszych i niepełnosprawnych

1) Działania Ośrodka

Ośrodek w 2019 r. w ramach zwiększenia akceptacji środowiska lokalnego wobec osób starszych i niepełnosprawnych i ich rodzin prowadził Klub Seniora „Uśmiech Seniora” oraz od października Karsznicki Klub Seniora „Lokomotywa 60+”, w ramach których organizował spotkania informacyjne, integracyjne. Ponadto seniorzy brali udział w koncertach, wyjściach do kina, konkursach, wykładach edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej. Seniorzy uczestniczyli w:

- spotkaniach z Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Publicznym Przedszkolem Nr 2 w Zduńskiej Woli, dziećmi ze Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- uroczystościach z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet,

- spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami KPP w Zduńskiej Woli z zakresu bezpiecznego poruszania się po ulicach i chodnikach na rowerze, ochrony przed utratą mienia w ramach programu „Bezpieczny Senior”,
- spotkaniu informacyjnym pt. „Najważniejsze informacje potrzebne osobom pobierającym świadczenia emerytalne” z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- zabawie karnawałowej,
- warsztatach manualnych z Panią Marią Donat oraz uczestnikami i instruktorami Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- obchodach 20-lecia PCPR, Dnia Osób Niepełnosprawnych,
- wieczorkach z historią zorganizowanych przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- spotkaniu w ramach projektu pt. „Czyste powietrze”,
- wyjeździe do Domu Pomocy Społecznej w Przatówku,
- spotkaniu z dietetyczką Panią Ewą Jaśkiewicz (degustacja i wykład na temat zdrowego żywienia pt. „Co jeść by zachować zdrowie na długie lata”,
- obchodach piątych urodzin świetlicy środowiskowej zorganizowanych przez Ośrodek,
- międzypokoleniowych rozgrywkach „Miasto dwóch herbów” w ramach projektu „60+ Smart City - innowacje jako efekt pracy międzypokoleniowej”; seniorzy wzięli udział w miejskiej grze planszowej, która jednocześnie stała się pretekstem do przeprowadzenia wywiadów fokusowych w temacie atrakcyjnej przestrzeni miejskiej zmieniającej się na przestrzeni lat. Wyżej wymieniona aktywność osób starszych i niepełnosprawnych przyczyniła się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej.

W ramach realizacji zadań wynikających z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z różnych form wsparcia Ośrodka w 2019 r. skorzystało 388 osób niepełnosprawnych, w tym:

- z usług opiekuńczych – 27 osób,
- skierowano do domów pomocy społecznej - 4 osoby,
- z pomocy finansowej - 357 osób,
- z pomocy niefinansowej 82 osoby.

2) Działania Produkcyjno-Handlowej Spółdzielni Inwalidów „BONEX”

Spółdzielnia jako zakład pracy chronionej zatrudnia 33 osoby z niepełnosprawnością w tym 18 osób z lekkim, 12 z umiarkowanym i 3 ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Pracownicy otoczeni są opieką medyczną sprawowaną przez lekarza i pielęgniarkę oraz lekarza medycyny pracy. Pracownicy niepełnosprawni korzystali z pomocy indywidualnej z Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonej na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, zakup leków, zakup sprzętu ułatwiającego wykonanie czynności życiowych, badania laboratoryjne i specjalistyczne.

W roku 2019 jedna osoba była objęta indywidualnym programem rehabilitacji, dla której zostało przygotowane stanowisko pracy pod nadzorem opiekuna, psychologa, doradcy zawodowego. W roku sprawozdawczym zatrudniono jedną osobę z niepełnosprawnością w ramach stażu, która została zatrudniona na okres 4 miesięcy.

Od miesiąca października 2019 roku Spółdzielnia nie jest już jednostką prowadzącą Warsztat Terapii Zajęciowej. Warsztat został przekazany Stowarzyszeniu „TKALNIA” działającemu w pomieszczeniach Spółdzielni.

3) Działania placówek oświatowych

W 2019 r. placówki oświatowe prowadziły działania mające na celu wzbudzenie szacunku dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez:

- przygotowanie i przedstawienie występów artystycznych wychowanków przedszkola dla członków Klubu „Uśmiech Seniora” działającego w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz,
- współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych – przygotowanie uczniów do udziału w ogólnopolskim konkursie plastycznym „Pomóż ocalić życie bezbronnemu”,
- tworzenie klimatu społecznej przychylności w najbliższym otoczeniu osób niepełnosprawnych – spotkania z uczniami Zespołu Szkół Specjalnych oraz pensjonariuszami Bonexu,
- prowadzenie zajęć tematycznych pt.: „Niepełnosprawny nie znaczy gorszy”,
- współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Jedni Drugim” im. Maksymiliana Marii Kolbe w Zduńskiej Woli – pomoc osobom starszym,
- przygotowanie spotkania edukacyjnego w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Tolerancji.

Cel strategiczny III

Aktywizacja społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podstawowym zadaniem jest tworzenie warunków, które przyczyniają się do minimalizacji skutków wykluczenia społecznego, promowania aktywności społecznej i przedsiębiorczości, wychodzenia z izolacji społecznej oraz wzmocnienia poczucia wiary i akceptacji osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków, chorych psychicznie, bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych. Osoby te ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Szczegółowe działania na rzecz wyżej wymienionych osób realizowane były przez Ośrodek, Powiatowy Urząd Pracy i zostały opisane w działaniach realizowanych w 2019 roku przez Ośrodek i PUP.

Cel operacyjny 1

Identyfikowanie środowisk dotkniętych wykluczeniem społecznym

W celu rozeznania środowisk dotkniętych wykluczeniem społecznym Ośrodek współpracuje z wieloma podmiotami. Szczególne znaczenie ma tutaj stała współpraca z placówkami oświatowymi, Sądem Rejonowym w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Prokuraturą Rejonową w Zduńskiej Woli, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

Cel operacyjny 2

Kształtowanie korzystnych warunków dla zaspokojenia potrzeb osób wykluczonych społecznie oraz redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

1) Dane z Urzędu Miasta

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Miasto Zduńska Wola ogłosiło otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 r. zadania pn. *„Udzielanie schronienia osobom bezdomnym z terenu miasta Zduńska Wola w schronisku dla osób bezdomnych w 2019 roku”*. Dotacja została udzielona dwóm podmiotom prowadzącym schroniska dla osób bezdomnych, wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, tj. Fundacji *Metamorfoza* z siedzibą Feliksów 19, 99-200 Poddębice oraz Stowarzyszeniu *Monar* Schronisko dla osób bezdomnych „Markot” w Bełchatowie ul. Czapliniecka 19 B. W 2019 roku Miasto finansowało całodobowe schronienie dla 26 osób bezdomnych, w tym 22 mężczyzn w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie oraz 4 osób (1 kobieta i 3 mężczyzn) w Schronisku w Bełchatowie.

W związku z uchwałą nr IV/64/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie rocznego planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Zduńska Wola i na podstawie Porozumienia Nr RIPRP.612/2/ES/2019 w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych zawartego w dniu 17 lipca 2019 r. zorganizowane zostały prace społecznie użyteczne. Świadczenia pieniężne wypłacono 5 osobom bezrobotnym za wykonanie prac społecznie użytecznych.

Podstawowym zadaniem gminy jest zapewnienie dostępności do terapii uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym mieszkańcom gminy. Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz.

295). Realizacja zadania gminy w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, osób współuzależnionych i członków ich rodzin w 2019 r. miała formę:

- 1) zapewnienia rehabilitacji i terapii w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą;
- 2) dofinansowania działalności podmiotów pożytku publicznego, w tym stowarzyszeń abstynenckich realizujących działania na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;
- 3) motywowania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli do podjęcia terapii i leczenia odwykowego, kierowania do poradni, lekarza biegłego sądowego lub do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia;
- 4) prowadzenia działalności informacyjnej na rzecz mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, współpraca w tym zakresie z mediami.

Współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie prowadzenia rehabilitacji i terapii na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin opierała się na finansowaniu ze środków publicznych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zadania poprzez:

- 1) zakup usług zdrowotnych świadczonych przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ, w zakresie:
  - a) realizacji ponadpodstawowych programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych,
  - b) prowadzenia psychoterapii i psychoedukacji grupowej oraz indywidualnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, niefinansowanej przez NFZ, oraz monitorowanie procesu leczenia,
  - c) prowadzenia grup wsparcia dla pacjentów, którzy ukończyli cykl leczenia w ramach NFZ i wymagają wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywacji do dalszego trzeźwienia,
  - d) prowadzenia sesji warsztatowych dla pacjentów uzależnionych, którzy ukończyli podstawowy etap leczenia, rozpoznali własne uzależnienia i pozytywnie przebiega u nich proces akceptacji,
  - e) prowadzenia sesji rodzinnych dla osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 2) udzielenie dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli na realizację zadań, niefinansowanych przez NFZ, w zakresie świadczenia pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz prowadzenia działań interwencyjno-zapobiegawczych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w formie terapii indywidualnej, rodzinnej, terapii długoterminowej, konsultacji oraz mediacji.

Zadania samorządu gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizowały we współpracy z Miastem Zduńska Wola 3 podmioty pożytku publicznego tj. Fundacja „Przystań z nami”, Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszenie Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”. W ramach współdziałania ww. podmioty otrzymały ze środków Programu dotacje celowe w łącznej kwocie 165 458,00 zł, w tym:

- Fundacja „Przystań z nami” na prowadzenie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży (125 000,00 zł),
- stowarzyszenia abstynenckie – na prowadzenie działalności służącej utrzymywaniu abstynencji i krzewieniu idei trzeźwości oraz na prowadzenie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin (40 458,00 zł).

Realizacja zadania w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych odbywała się także poprzez działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli. Członkowie Komisji, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wykonują czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2019 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 14 spotkań, w tym 12 spotkań Zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia. W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji i przeprowadzonych postępowań Komisja podjęła działania w sprawach:

- uzyskania bądź aktualizacji informacji środowiskowych Komendy Powiatowej Policji – 58,
- zaproszenia na rozmowę z Komisją – 64,
- skierowania na badanie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 46,
- zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego – 30,
- sprawdzenia czy podjęto leczenie lub terapię – 30,
- wystosowania do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego – 38,
- zawieszenia postępowania – 12,
- kontynuacji spraw – 23,
- prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, wydania skierowań do terapeutów i psychologów w zakresie uzależnienia od alkoholu.

Dla zapewnienia skuteczności działań wskazanych w zadaniu „Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych” prowadzona była działalność informacyjna na rzecz mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w podmiotach realizujących zadania w przedmiocie rozwiązywania

problemów uzależnień, przemocy w rodzinie. Informacje te zamieszczone były na tablicach informacyjnych i stronach internetowych:

- Miasta Zduńska Wola - <http://www.zdunskawola.pl/pl/menu-sprawy-spoeczne/pomoc-spoeczna/uzaleznienia-i-poradnictwo>
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli - <http://www.spzpoz-zdunskawola.pl/przych.php>.

Na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola (http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt) opublikowany był wykaz placówek udzielających pomocy w województwie łódzkim w zakresie: tymczasowego schronienia, specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Ponadto tutaj. Organ współpracował z lokalnymi mediami.

Cel operacyjny 3

Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zapobieganie sytuacjom kryzysowym wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy

1) Dane Ośrodka

W 2019 r. z pomocy społecznej Ośrodka skorzystały łącznie 972 rodziny (2 251 osób w rodzinach). Wydano 5 416 decyzji administracyjnych.

Z powodu bezrobocia skorzystały z pomocy 403 rodziny, w których były 1 073 osoby bezrobotne.

Pracownicy socjalni Ośrodka w ramach swoich obowiązków zawodowych podejmowali następujące formy działania na rzecz osób bezrobotnych mające wpływać na ich aktywizację:

- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- kierowanie do Klubu Pracy przy PUP,
- sporządzanie planu potrzeb w zakresie szkoleń zawodowych we współpracy z PUP,
- monitorowanie ofert pracy,
- monitorowanie aktywnych form wsparcia oferowanych przez PUP.

W 2019 roku Miasto finansowało całonocne schronienie dla 26 osób bezdomnych, w tym 22 mężczyzn w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie oraz 4 osób (1 kobieta i 3 mężczyzn) w Schronisku w Bełchatowie. Ponadto osoby bezdomne za które nie opłacano schronienia przebywały w Schronisku w Henrykowie – 7 osób, Schronisku Suchodół Włosciański – 1 osoba, w Stowarzyszeniu MONAR Majdan Kozic Dolnych w gminie Piaski – 1 osoba. Łącznie w 2019 roku 46 osób bezdomnych otrzymało pomoc z tytułu bezdomności.

Należy zaznaczyć, że osoby bezdomne przebywające na terenie miasta miały zapewnioną:

- możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów tj. terapeuty, psychologa, prawnika,
- żywność, którą otrzymywali z organizacji pozarządowych,
- pomoc w postaci zasiłków i pomoc w naturze w przypadku, gdy bezdomny współpracował z pracownikiem socjalnym w ramach programu wychodzenia z bezdomności lub kontraktu socjalnego, w ramach których w szczególności: wyrabiano lub odtwarzano dokumenty osobiste, uzyskiwano uprawnienia do świadczeń zdrowotnych, podejmowano leczenie odwykowe, składano wnioski o lokal socjalny, ustalano stopień niepełnosprawności.

Kontrakt socjalny jest pisemną formą umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa taka ma na celu określenie uprawnień i zobowiązań obu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy warunków życia osoby lub rodziny zwracającej się do Ośrodka o udzielenie pomocy. Pracownicy socjalni zawarli w 2019 r. 56 kontraktów socjalnych mających na celu poprawę sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej.

2) Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli

Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli w 2019 r. realizował zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy.

Na koniec grudnia 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie zduńskowolskim wyniosła 6,0% i była najniższa od czterech lat. W porównaniu do grudnia 2018 roku jej wartość spadła o 1,0%, natomiast w stosunku do grudnia 2017 roku o 1,5%. W latach ubiegłych jej wartość była wyższa od stopy wojewódzkiej (w grudniu 2018 r. o 0,9%, w grudniu 2017 r. o 0,7%) oraz krajowej (w grudniu 2018 r. o 1,2%, a w grudniu 2017 r. o 0,9%).

Na przestrzeni czterech ostatnich lat obserwujemy tendencję malejącą stopy bezrobocia w powiecie zduńskowolskim. W I kwartale 2019 r. stopa bezrobocia wyniosła 7,3%, w okresie letnim spadła do około 6,4%, natomiast w okresie od września do grudnia 2019 r. kształtowała się na poziomie od 6,0% do 6,3%.

Tab. 1. Stopa bezrobocia w kraju, woj. łódzkim oraz powiecie zduńskowolskim w XII.2016 – XII.2019

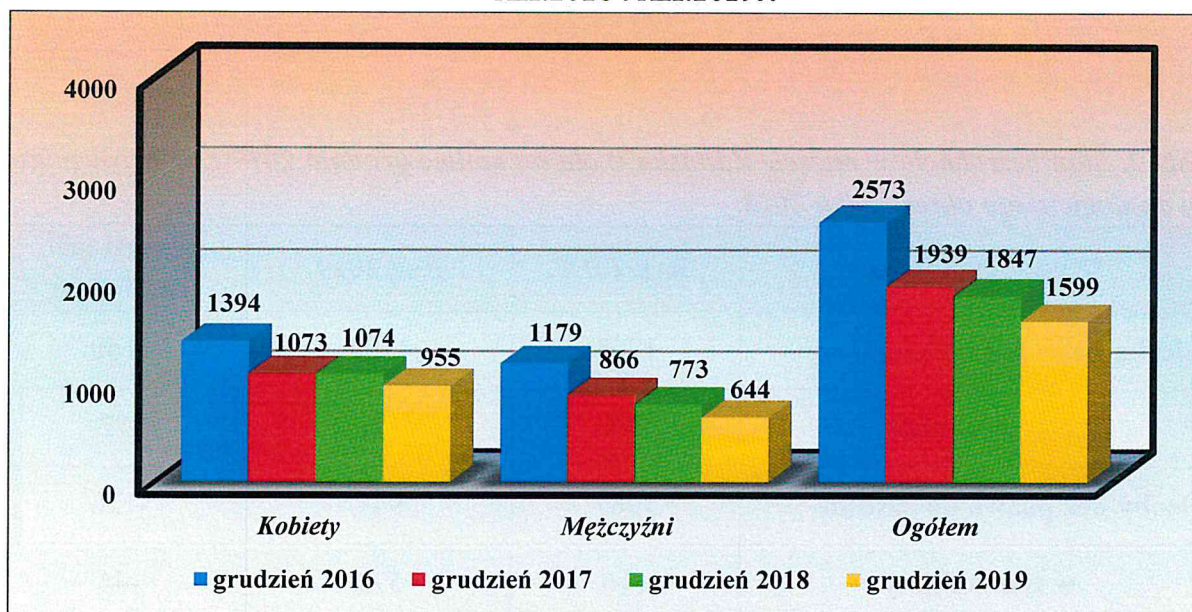
	XII.2016	XII.2017	XII.2018	XII.2019
Polska	8,3	6,6	5,8	5,2
województwo łódzkie	8,6	6,8	6,1	5,4
powiat zduńskowolski	9,9	7,5	7,0	6,0

Pod względem wysokości stopy bezrobocia powiat zduńskowolski uplasował się na 10 pozycji (6,0%) w województwie łódzkim. Wyższy jej wskaźnik zarejestrowany został w powiecie poddębickim (6,2%) pabianickim (6,2%) łódzkim wschodnim (6,2%) łączyckim (6,6%) tomaszowskim (6,7%) brzezińskim (6,8%) pajęczańskim (7,0%) łaskim (7,1%) oraz kutnowskim (8,0%).

Poziom bezrobocia

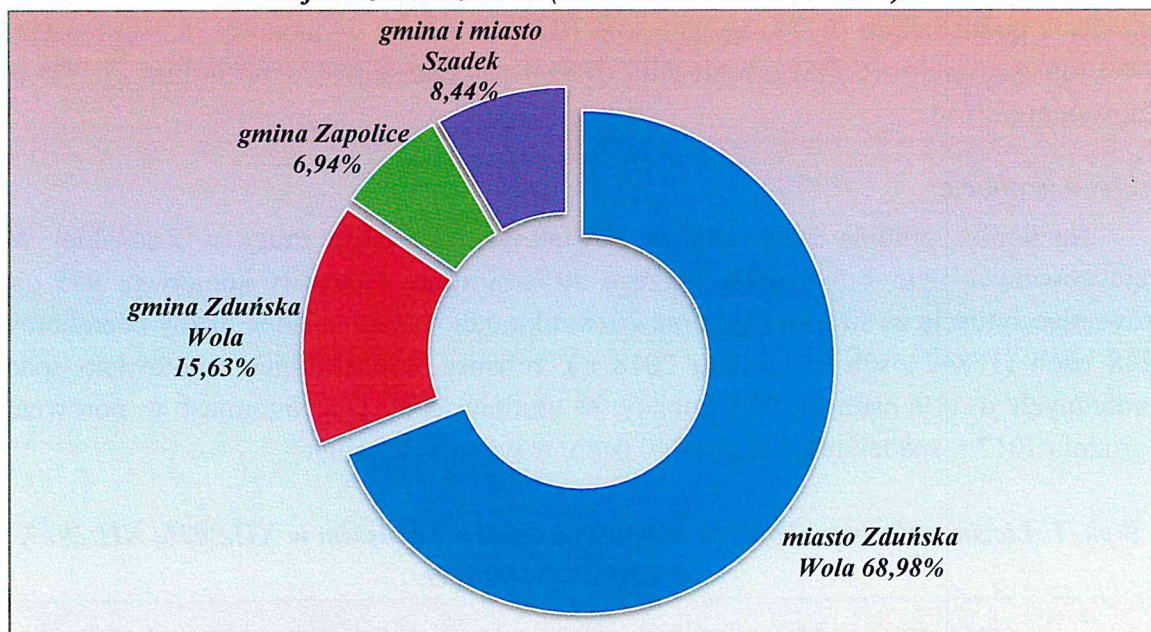
Na koniec grudnia 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli zarejestrowanych było 1 599 osób, z czego 59,72% ogółu stanowiły kobiety tj. 955 osób. Porównując sytuację ze stanem z grudnia 2018 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 248 osób (1 847 osób w grudniu 2018 r.), również wśród kobiet zanotowano spadek bezrobotnych o 119 osób (1 074 kobiety w grudniu 2018 r.). Natomiast w porównaniu do grudnia 2017 r. spadek ten wyniósł 340 osób, w tym o 118 kobiet.

Wyk. 1. Liczba osób bezrobotnych w powiecie zduńskowolskim w XII.2016, XII.2017, XII.2018 i XII.2019r.

Spośród ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli mieszkańcy miasta Zduńska Wola stanowili większość ogółu bezrobotnych – 68,98% (1 103 osoby), zaś najniższy - mieszkańcy gminy wiejskiej Zapolice – 6,94% (111 osób) ogółu bezrobotnych. Ponadto bezrobotni z gminy i miasta Szadek stanowili 8,44% (135 osób), a z gminy Zduńska Wola 15,63 % (250 osób).

Wyk. 2. Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Zduńskiej Woli wg miejsca zamieszkania (stan na koniec 2019 roku).

Tab. 2. Stan bezrobocia w mieście Zduńska Wola na koniec grudnia 2019 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku 2018.

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019	wzrost (+)/ spadek (-)
Liczba bezrobotnych ogółem	1263	1103	-160
w tym kobiety	744	672	-72
Osoby bez prawa do zasiłku	1067	941	-126
w tym kobiety	616	572	-44
Osoby z prawem do zasiłku	196	162	-34
w tym kobiety	128	100	-28
Osoby poprzednio pracujące	1187	1020	-167
w tym kobiety	695	614	-81
Osoby dotychczas nie pracujące	76	83	+7
Do 25 roku życia	105	107	+2
Do 30 roku życia	238	230	-8

Długotrwale bezrobotni	811	579	-232
Powyżej 50 roku życia	445	320	-125
Bez kwalifikacji zawodowych	281	254	-27
Niepelnosprawni	137	132	-5
w tym kobiety	65	73	+8
Osoby wyłączone z ewidencji z tytułu podjęcia pracy	125	70	-55

Na koniec grudnia 2019 r. liczba osób bezrobotnych z miasta Zduńska Wola zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wyniosła 1 103 osoby, w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2018 r. spadła o 160 osób. Analizując powyższe dane wystąpił spadek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu miasta Zduńskiej Woli w większości kategorii osób. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w grudniu 2018 roku w porównaniu do grudnia 2019 roku spadła liczba osób długotrwale bezrobotnych z terenu miasta tj. spadek o 232 osoby.

Bezrobotni według wykształcenia

Jedną z najważniejszych cech określających szansę bezrobotnych na pozyskanie pracy jest wykształcenie, które poprawia perspektywy na rynku pracy oraz umożliwia wykonywanie określonego zawodu. Pomimo, iż poziom wykształcenia społeczeństwa dynamicznie się poprawia, wciąż problemem pozostaje fakt, iż osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym stanowią największy odsetek wśród ogółu zarejestrowanych w PUP. Analizując strukturę osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według stanu z grudnia 2019 roku można stwierdzić, iż w rejestrze urzędu widniało 576 osób (52% ogółu) posiadających wykształcenie niższe od średniego. Stałą tendencją jest mały udział bezrobotnych legitymujących się dyplomem szkoły wyższej – 121 osób (11% ogółu). W porównaniu z rokiem 2018 zaobserwować można tendencję spadkową na prawie wszystkich poziomach kształcenia, przy czym największy spadek odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (-53 osoby) oraz średnim zawodowym i policealnym (-44 osoby). Jedynie w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym nastąpił wzrost liczby osób w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018 r.

Tab. 3. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według wykształcenia w grudniu 2018 oraz grudniu 2019 roku

wykształcenie	2018		2019		wzrost (+)/ spadek (-)
	liczba	%	liczba	%	
gimnazjalne i poniżej	337	26,68	284	25,74	-53
zasadnicze zawodowe	319	25,26	292	26,47	-27
średnie ogólnokształcące	200	15,83	203	18,40	+3
policealne i średnie zawodowe	247	19,56	203	18,40	-44
wyższe	160	12,67	121	10,97	-39

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale ma także wpływ na postawy zawodowe i życiowe.

Analizując kryterium czasu pozostawania bez pracy można stwierdzić, że największy udział miały osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy. Stanowiły one 27,37% ogółu. Odnosząc się do ubiegłego roku udział tej grupy osób zmniejszył się o 2,32%. Kolejną grupę z dużym udziałem procentowym tworzyli bezrobotni zarejestrowani nieprzerwanie przez okres 1-3 miesięcy (191 osób, tj. 17,31% ogółu). W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku największą zmianę w liczebności odnotowano wśród bezrobotnych, którzy pozostają bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy (-73 osób).

Tab. 4. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola wg czasu pozostawania bez pracy w grudniu 2018 r. i grudniu 2019 r.

czas pozostawania bez pracy	2018		2019		wzrost (+)/ spadek (-)
	liczba	%	liczba	%	
do 1 miesiąca	131	10,37	117	10,37	-14
1 – 3	232	18,37	191	17,31	-41
3 – 6	179	14,17	163	14,77	-16
6 – 12	169	13,38	177	16,04	+8
12 – 24	177	14,01	153	13,87	-24
powyżej 24 miesięcy	375	29,69	302	27,37	-73

Bezrobotni według stażu pracy

Biorąc pod uwagę staż pracy bezrobotnych w mieście Zduńska Wola dostrzec można, iż największą populację stanowiły osoby, które przepracowały 1-5 lat (23,57 % ogółu). Drugą grupę pod względem wielkości tworzyli bezrobotni legitymujący się 10-20-letnim stażem (20,76% ogółu), kolejną tworzyły osoby, które przepracowały od 5 do 10 lat (17,76 % ogółu). Bezrobotni nie posiadający żadnego stażu pracy stanowili 7,52% ogółu. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku największą zmianę w liczebności zauważyć można wśród bezrobotnych posiadających 5-10-letni (-50 osób) staż pracy.

Tab. 5. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według stażu pracy w grudniu 2018 oraz grudniu 2019 roku

staż pracy	2018		2019		wzrost (+)/ spadek (-)
	liczba	%	liczba	%	
do 1 roku	179	14,17	163	14,77	+16
1 – 5 lat	308	24,39	260	23,57	-48
5 – 10 lat	246	19,48	196	17,76	-50
10 – 20 lat	261	20,66	229	20,76	-32
20 – 30 lat	135	10,69	127	11,51	-8
30 lat i więcej	58	4,59	45	4,07	-13
bez stażu	76	6,02	83	7,52	+7

Osoby bezrobotne według wieku

Na koniec grudnia 2019 roku najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych z miasta Zduńska Wola stanowiły osoby w przedziale wiekowym 35-44 lata – 286 osób, ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 25,92%. Druga w kolejności była grupa osób w wieku 25-34 lata – 272 osoby, tj. 24,66%. Zgodnie z zestawieniem w poniższej tabeli, na przestrzeni dwóch ostatnich lat we wszystkich kategoriach nastąpił spadek, z wyjątkiem osób w wieku 18-24 lata oraz 45-54, gdzie nastąpił wzrost osób bezrobotnych.

Tab. 6. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według wieku w grudniu 2018 r. oraz grudniu 2019 r.

wiek	2018		2019		wzrost (+)/ spadek (-)
	liczba	%	liczba	%	
18 – 24	101	8,00	107	9,70	+6
25 – 34	324	25,65	272	24,66	-52

35 – 44	336	26,60	286	25,92	-50
45 – 54	241	19,08	246	22,30	+5
55 – 59	173	13,70	113	10,24	-60
60 lat i więcej	88	6,97	79	7,16	-9

W roku objętym sprawozdaniem na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej pozyskano w ramach środków z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz PFRON kwotę 5 063 696,46 zł Z pozyskanych środków PUP sfinansował:

- 434 miejsca stażowe,
- 16 bonów na zasiedlenie,
- 35 miejsc w ramach prac interwencyjnych,
- 32 szkolenia,
- podjęcie działalności gospodarczej przez 68 osób,
- refundacje kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla 31 bezrobotnych,
- 33 miejsca w ramach robót publicznych,
- 8 miejsc w ramach prac społecznie użytecznych,
- koszty kształcenia ustawicznego dla 208 osób w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Spośród wymienionych form pomocy, w roku ubiegłym największym zainteresowaniem cieszyły się staże oraz szkolenia oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2019 roku do PUP zgłoszono 1449 ofert pracy. Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe, pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie w zawodach: kierowca (166 miejsc pracy), technik prac biurowych (85 miejsc pracy), sprzedawca (84 miejsca pracy), robotnik gospodarczy (80 miejsc pracy) oraz kucharz (70 miejsc pracy).

Aktywizacja osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy jest pracochłonnym procesem wymagającym wielopłaszczyznowego podejścia. Wymaga zaangażowania finansowego i merytorycznego nie tylko ze strony publicznych służb zatrudnienia, jak również partnerów rynku pracy

Istotne znaczenie mają więc działania o charakterze niewymiernym, zmierzające do zmiany postaw i zachowań osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji zawodowej i życiowej. Stwarzają one szanse rozwoju społecznego i zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie zduńskowolskim na koniec grudnia 2019 roku spadła w stosunku do analogicznego miesiąca 2018 roku i ukształtowała się na poziomie 6,0% (7,0% w grudniu 2018 roku).

Dane te wskazują na pozytywne zmiany zachodzące na zduńskowolskim rynku pracy, które uzależnione są nie tylko od stanu gospodarki ogólnokrajowej, ale i polityki prowadzonej przez samorząd powiatu zduńskowolskiego. W związku z tym konieczne jest podejmowanie dalszych kompleksowych i zintensyfikowanych działań, adresowanych do lokalnych

pracodawców oraz osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć w wymierny sposób może przyczynić się w przyszłości do kolejnych pozytywnych zmian na rynku zatrudnieniowym lub chociażby na utrzymanie osiągniętego na dzień dzisiejszy poziomu.

Dodatkowo w celu zmniejszenia skali bezrobocia w naszym powiecie działania Powiatowego Urzędu Pracy oparte są na ścisłej współpracy m.in. ze sferą biznesu, samorządem lokalnym, lokalnymi grupami wsparcia, jednostkami kształcenia zawodowego i średniego oraz Zduńskowolskim Inkubatorem Przedsiębiorczości. Ponadto PUP udzielał informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pracownicy Urzędu promowali powyższe działania podczas uczestniczenia:

- w Targach Edukacyjnych,
- w Targach Pracy i Doradztwa Zawodowego w Sieradzu,
- w spotkaniach z ośrodkami pomocy społecznej,
- w spotkaniach z Agencją Pośrednictwa Pracy,
- w obchodach 20-lecia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- w spotkaniach z przedstawicielem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi,
- organizując giełdy pracy.

Reasumując należy pamiętać o tym, że decydujący wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy ma kondycja ekonomiczna podmiotów gospodarczych, perspektywy rozwoju powiatu, prowadzona przez lokalną władzę polityka zmierzająca do utrzymania istniejących miejsc pracy, tworzenia nowych, a także przedsiębiorczość i operatywność samych bezrobotnych.

Cel operacyjny 4

Zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanym z wykluczeniem społecznym

1) Dane Ośrodka

W celu przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym Ośrodek w 2019 roku podejmował:

- działania w ramach projektu socjalnego „Mieszkanie bez długu”, stała współpraca pracowników socjalnych z administratorami SM „Lokator” i TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. w sprawie osób i rodzin mających zadłużenia czynszowe, zagrożonych eksmisją, stała współpraca z działem windykacji TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. polegająca na weryfikacji sytuacji życiowej i materialnej dłużników objętych programem pomocy osobom zagrożonym eksmisją,
- działania w ramach projektu socjalnego dot. wychodzenia z bezdomności „Szansa dla Ciebie”. Program „Szansa dla Ciebie” ma w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym,
- działania w ramach projektu socjalnego „Wspólnymi siłami”; celem projektu było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz

- wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym,
- działania w ramach projektu socjalnego „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz,
  - działania w ramach projektu socjalnego „Karsznice dla Seniora”, którego celem głównym było zwiększenie aktywności społecznej osób starszych po 60. roku życia oraz rozszerzenie dostępu do usług społecznych poprzez kompleksowe wsparcie dla mieszkańców Osiedla Karsznice,
  - działania w ramach projektu socjalnego „Aktywna mama”, który miał na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę społecznego funkcjonowania, poprawę relacji z dziećmi, wsparcie samotnych matek, pokazanie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
  - działania w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna,
  - działania związane z rozpropagowaniem informatorów o działalności Ośrodka, Punktu ds. Przemocy w Rodzinie oraz innych placówek udzielających pomocy w sytuacji kryzysowej.

Cel strategiczny IV

Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie

Uzależnienie jest stanem pojawiającym się jako następstwo przyswajania substancji lub podejmowania czynności, które początkowo sprawiają przyjemność, lecz z czasem stają się przymusowe i mają negatywny wpływ na codzienne życie. Uzależnienie stanowi w dzisiejszych czasach problem społeczny, jak i również medyczny, kulturowy i prawny. Według statystyk nieustannie wzrasta liczba osób uzależnionych, jak i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak alkohol, narkotyki. Obniża się również wiek osób uzależnionych. Problem uzależnień jest bezpośrednio powiązany z takimi problemami społecznymi jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność oraz przemoc w rodzinie. Czynniki te mają znaczny wpływ na dezorganizację rodzin i grup społecznych. Istotne jest zatem podejmowanie wszelkich działań wpływających na wzrost świadomości społecznej na temat konsekwencji uzależnień oraz pomoc osobom uzależnionym w zwalczaniu nałogu. Niezbędne jest zatem skoordynowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności do leczenia i udzielenia wsparcia.

Realizacja ustawowo nałożonych na gminę zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie prowadzona jest przez uchwalany corocznie gminny program profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu

1) Dane Ośrodka

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działa koalicja na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego, oprócz pracowników Ośrodka, wchodzi przedstawiciele: Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Prokuratury Rejonowej, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli oraz Biura Edukacji, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zduńska Wola i Stowarzyszenia Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” w Zduńskiej Woli. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów działających w Grupach Roboczych, w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałania zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych.

Do zadań powołanych Grup Roboczych należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

W 2019 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano 72 Grupy Robocze oraz odbyło się 143 posiedzeń Grup Roboczych przedstawicielami różnych instytucji, a także z ofiarami przemocy i sprawcami. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” objęto 72 rodziny, łącznie 73 ofiary przemocy, w tym:

- 64 kobiety,

- 2 mężczyzn,
- 7 dzieci.

Sprawcy przemocy to w większości mężczyźni – 72 i stanowią 98,61% i 1 kobieta, co stanowi 1,4% sprawców przemocy.

2) Dane z Urzędu Miasta

Podstawowym zadaniem gminy jest zapewnienie dostępności do terapii uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym mieszkańcom gminy. Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295).

Realizacja zadania gminy w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, osób współuzależnionych i członków ich rodzin w 2019 r. miała formę:

- 1) zapewnienia rehabilitacji i terapii w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą;
- 2) dofinansowania działalności podmiotów pożytku publicznego, w tym stowarzyszeń abstynenckich realizujących działania na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne.

Współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie prowadzenia rehabilitacji i terapii na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin opierała się na finansowaniu ze środków publicznych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zadania poprzez:

- 1) zakup usług zdrowotnych świadczonych przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ, w zakresie:
  - a) realizacji ponadpodstawowych programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych,
  - b) prowadzenia psychoterapii i psychoedukacji grupowej oraz indywidualnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, niefinansowanej przez NFZ, oraz monitorowanie procesu leczenia,
  - c) prowadzenia grup wsparcia dla pacjentów, którzy ukończyli cykl leczenia w ramach NFZ i wymagają wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywacji do dalszego trzeźwienia,
  - d) prowadzenia sesji warsztatowych dla pacjentów uzależnionych, którzy ukończyli podstawowy etap leczenia, rozpoznali własne uzależnienia i pozytywnie przebiega u nich proces akceptacji,
  - e) prowadzenia sesji rodzinnych dla osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy

- zaburzonych relacji rodzinnych związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 2) udzielenie dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli na realizację zadań, niefinansowanych przez NFZ, w zakresie świadczenia pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz prowadzenia działań interwencyjno-zapobiegawczych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w formie terapii indywidualnej, rodzinnej, terapii długoterminowej, konsultacji oraz mediacji.

W ramach umowy zawartej ze Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli świadczone są usługi medyczne przez Poradnię Leczenia Uzależnień, w ramach których w okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 74 pacjentów uzależnionych będących w I etapie leczenia, którzy zakończyli cykl leczenia w ramach NFZ;
- 2) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 147 pacjentów uzależnionych będących w III etapie leczenia;
- 3) przeprowadzono 12 sesji grupy wsparcia dla 208 osób uzależnionych, którzy wymagali wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywowania do dalszego trzeźwienia;
- 4) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 61 osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) przeprowadzono 144 sesji rodzinnych dla 288 osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych, związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 6) udzielono 240 konsultacji terapeutycznych 240 osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Powyższe zadania wykonywali certyfikowani specjaliści psychoterapii uzależnień.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli systematycznie współpracowała z Poradnią Leczenia Uzależnień w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Drugim podmiotem leczniczym udzielającym pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz podejmującym działania interwencyjno-zapobiegawcze wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, osób współuzależnionych, eksperymentujących i członków ich rodzin był Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2.

Zgodnie z umową przedmiotowe zadania realizowane były w ramach Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień. Miasto finansowało zadania z budżetu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.. Dane statystyczne dotyczące udzielonej pomocy osobom, w szczególności uzależnionym od alkoholu, w okresie sprawozdawczym przedstawiają się następująco:

- 1) terapeuta uzależnień w trakcie certyfikacji, psycholog objął pomocą 61 osób, w tym:
  - 46 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
  - 4 osoby pełnoletnie współuzależnione od alkoholu,
  - 4 osoby z rodziny osoby uzależnionej od alkoholu,

- 2 osoby niepełnoletnie zagrożone uzależnieniem od mediów (Internet, telefon),
  - 2 osoby z rodziny osoby uzależnionej od mediów- rodzice.
- Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji – 180, w tym:
- liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu – 153,
  - liczba wizyt osób współuzależnionych od alkoholu - 7,
  - liczba wizyt osób niepełnoletnich z rodzin z problemem alkoholowym – 4,
  - liczba wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów – 6,
  - liczba wizyt rodziców dzieci niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów – 4,
  - liczba wizyt osób bliskich z rodziny osoby uzależnionej od alkoholu – 4;
- 2) psycholog objął pomocą psychologiczną 73 osoby, w tym:
- 56 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
  - 8 osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
  - 7 osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
  - 1 osoba uzależniona od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie.
- Psycholog udzielił 211 porad/konsultacji, w tym:
- 149 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
  - 35 wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
  - 19 wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
  - 8 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie;
- 3) pedagog resocjalizacyjny, instruktor działań profilaktycznych i prewencyjnych objął pomocą 126 osób, w tym:
- 25 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
  - 2 osoby pełnoletnie współuzależnione od alkoholu,
  - 37 osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
  - 36 osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem, eksperymentujących z alkoholem.
- Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji – 382, w tym:
- 125 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
  - 4 wizyty osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
  - 86 wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
  - 55 wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych, eksperymentujących z alkoholem;
- 4) specjalista terapii uzależnień udzielił pomocy 103 osobom, w tym:
- 64 osobom pełnoletnim uzależnionym od alkoholu,
  - 17 osobom pełnoletnim współuzależnionym od alkoholu,
  - 3 osobom pełnoletnim zagrożonym uzależnieniem od alkoholu,
  - 6 osobom pełnoletnim uzależnionym od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie.
- Ogólna liczba wizyt, porad i konsultacji – 430, w tym:
- liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu – 273,
  - liczba wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu – 86,
  - liczba wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu – 13;

5) lekarz psychiatra zrealizował 11 dyżurów.

Zadania samorządu gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizowały we współpracy z Miastem Zduńska Wola 3 podmioty pożytku publicznego tj. Fundacja „Przystań z nami”, Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszenie Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”. W ramach współdziałania ww. podmioty otrzymały ze środków Programu dotacje celowe w łącznej kwocie 165 458,00 zł, w tym:

- Fundacja „Przystań z nami” na prowadzenie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży (125 000,00 zł),
- stowarzyszenia abstynenckie – na prowadzenie działalności służącej utrzymywaniu abstynencji i krzewieniu idei trzeźwości oraz na prowadzenie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin (40 458,00 zł).

Fundacja „Przystań z nami” w ramach otrzymanej dotacji udzieliła pomocy w następujących formach:

- 1) wsparcie indywidualne oraz grupowe, tworzenie środowiska samopomocowego – 30 osób miesięcznie;
- 2) wsparcie współuzależnionych poprzez prowadzenie klubu DDA – 35 osób miesięcznie;
- 3) wsparcie terapeutyczne osób bezdomnych przebywających w schronisku dla osób bezdomnych w Henrykowie – 22 spotkania miesięcznie;
- 4) wsparcie grupowe w formie warsztatów – 27 osób miesięcznie;
- 5) wsparcie terapeutyczne za pośrednictwem platformy internetowej i internetowej grupy wsparcia – 50 osób miesięcznie.

Realizacja Programu w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych odbywała się także poprzez działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli. Członkowie Komisji, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wykonują czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Procedurę taką wdraża się na podstawie art. 24 powołanej ustawy cyt. *„Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego”*. W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia, do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli należy:

- 1) przyjęcie zgłoszenia o naruszeniu art. 24 powołanej ustawy;
- 2) wezwanie osoby, której dotyczy zgłoszenie i pouczenie jej o możliwości poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego;

- 3) w przypadku odmowy dobrowolnego poddania się leczeniu przez osobę nadużywającą alkoholu, gdy wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, skierowanie na badanie przez biegłego sądowego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
- 4) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego wg miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.

W 2019 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 14 spotkań, w tym 12 spotkań Zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia.

Do Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia ogółem wpłynęło 68 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu od następujących wnioskodawców:

- Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli – 9,
- członków rodzin – 36,
- opiekuna prawnego – 1,
- kuratorów sądowych – 8,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli – 14.

W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji i przeprowadzonych postępowań Komisja podjęła działania w sprawach:

- uzyskania bądź aktualizacji informacji środowiskowych Komendy Powiatowej Policji – 58,
- zaproszenia na rozmowę z Komisją – 64,
- skierowania na badanie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 46,
- zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego – 30,
- sprawdzenia czy podjęto leczenie lub terapię – 30,
- wystosowania do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego – 38,
- zawieszenia postępowania – 12,
- kontynuacji spraw – 23,
- prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, wydania skierowań do terapeutów i psychologów w zakresie uzależnienia od alkoholu.

Na realizację zadań mających na celu udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz działań interwencyjno-zapobiegawczych skierowanych do stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne osób uzależnionych, współuzależnionych, eksperymentujących została udzielona dotacja celowa w wysokości 60 000,00 zł Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2. Głównym celem działań było udzielanie

pomocy osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych oraz ich rodzinom, promowanie zdrowia poprzez działalność profilaktyczną i prewencyjną.

W okresie sprawozdawczym liczba osób objętych pomocą przez specjalistów przedstawia się następująco:

1) terapeuta uzależnień w trakcie certyfikacji, psycholog

Ogólna liczba osób, w tym:		61
a)	osoby niepełnoletnie zagrożone uzależnieniem od mediów (internet, telefon)	2
b)	osoby z rodziny osoby uzależnionej od mediów- rodzic	2
c)	osoby niepełnoletnie uzależnione od narkotyków lub dopalaczy	2
liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji, w tym:		180
a)	liczba wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów	6
b)	liczba wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i dopalaczy	2
c)	liczba wizyt rodziców dzieci niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów	4

2) pedagog resocjalizacyjny, instruktor działań profilaktycznych i prewencyjnych

Ogólna liczba osób, w tym:		126
a)	osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków	8
b)	osoby pełnoletnie współuzależnione od narkotyków	2
c)	osoby pełnoletnie eksperymentujące, zagrożone uzależnieniem od narkotyków lub dopalaczy	21
d)	osoby niepełnoletnie eksperymentujące, zagrożone uzależnieniem od narkotyków lub dopalaczy	26
Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji, w tym:		382
a)	liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy	29
b)	liczba wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od narkotyków lub dopalaczy	2
c)	liczba wizyt osób pełnoletnich eksperymentujących z narkotykami lub dopalaczami, zagrożonych uzależnieniem	33
d)	liczba wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem narkotykami lub dopalaczami/ uzależnionych	57

3) specjalista terapii uzależnień

Ogólna liczba osób, w tym:		103
a)	osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie	6
b)	liczba osób uzależnionych od narkotyków	13
c)	liczba osób współuzależnionych od narkotyków	1
d)	liczba osób pełnoletnich eksperymentujących z narkotykami lub dopalaczami	2
Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji, w tym:		430
a)	liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od narkotyków i dopalaczy	52
b)	liczba wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od narkotyków	3

4) psycholog

Ogólna liczba osób, w tym:		73
a)	osoby uzależnione od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie	1
Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji, w tym:		211
a)	liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu	8

5) Lekarz psychiatra zrealizował 11 dyżurów

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Działalność Punktu ds. Przemocy w Rodzinie w Ośrodku pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizacji programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematycznego diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

W Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń – grudzień 2019 r. z pomocy skorzystało łącznie 659 osób, a porad udzielono łącznie 1 368.

W 2019 r. z pomocy psychologicznej skorzystało 159 osób. Łącznie udzielono 363 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie 132.

Zakres pomocy psychologicznej obejmował indywidualny kontakt z psychologiem, mający na celu:

- pomoc psychologiczną w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy i innych problemów dzieci, młodzieży oraz ich rodzin,
- edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
- ścisłą współpracę z rodzicami lub opiekunami dzieci i młodzieży oraz współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- udzielanie porad indywidualnych,
- prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- współpracę z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania przemocy domowej,
- prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Liczba osób przyjętych w ramach wsparcia terapeutycznego wyniosła ogółem 66, zaś liczba oddziaływań terapeutycznych – 262. Zakres pomocy obejmował między innymi:

- udzielanie porad indywidualnych, oddziaływania terapeutyczne,
- porady w związku z przemocą w rodzinie,
- edukacja na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych i ich rodzin.
- diagnozowanie problemu,
- motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,
- ćwiczenie zachowań abstynenckich,
- udzielanie wsparcia.

Liczba osób przyjętych w ramach poradnictwa prawnego to 116 osób. Udzielono 245 porad prawnych, a w związku z przemocą w rodzinie – 90.

Porady prawne dotyczyły w większości takich spraw jak:

- możliwość prawnego rozwiązania problemu związanego z przemocą w rodzinie,
- możliwość uzyskania alimentów lub innych świadczeń pomocowych,
- pomocy w formułowaniu pism urzędowych do sądu lub policji, dotyczące m. in. pozwu o rozwód lub separację, uzyskania rozdzielności majątkowej czy występowania o eksmisję.

Liczba osób przyjętych ogółem w ramach pomocy socjalnej wyniosła 276. Udzielono 307 porad, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 105.

Zakres pomocy socjalnej obejmował:

- zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara),
- indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy,
- udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych,
- rozmowy motywujące do leczenia z osobami uzależnionymi,
- pracę w Zespołach Interdyscyplinarnych,
- udzielanie pomocy socjalnej dla ofiar przemocy, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania wsparcia,
- współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji m.in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi,
- konsultacje z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami oraz innymi osobami w sprawach klientów.

W ramach poradnictwa interpersonalnego i profilaktyki uzależnień oraz mediatora przyjęto 42 osoby w tym:

- udzielanie porad indywidualnych - 21,
- prowadzenie rodzinnej integracji, terapii małżeńskiej - 38.

W 2019 r. w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie psycholog prowadził grupę wsparcia dla 8 osób dotkniętych przemocą w rodzinie a zajęcia obejmowały tematy z zakresu m.in. samoświadomości, samooceny, poczucia sprawstwa, podatności na wpływy.

Zorganizowano konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka" we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli, w ramach której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

1) Dane z Urzędu Miasta

Miasto Zduńska Wola w roku sprawozdawczym inicjowało i realizowało działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w różnych formach. Działania profilaktyczne adresowane były głównie do dzieci i młodzieży, nauczycieli. W roku sprawozdawczym, w ramach Programu, Miasto Zduńska Wola realizowało następujące programy profilaktyczne:

- 1) 12 całodziennych zajęć profilaktycznych w formie warsztatów z realizacji autorskiego programu profilaktycznego „Alkohol – agresja w realu, przemoc w wirtualu”, skierowanego do uczniów 9 szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola. W warsztatach wzięło udział 1 485 uczniów.
- 2) Program poruszał tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana oraz problem cyberprzemocy, uzależnienia od telefonu i Internetu. Celem programu było uświadomienie młodemu człowiekowi skutków używania substancji psychoaktywnych;
- 3) 35 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”, rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, skierowanego do uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe Nr: 2, 6, 7, 11, 13):
  - a) Spójrz inaczej dla klas 1-3 – 426 uczniów i 92 rodziców,
  - b) Spójrz inaczej dla klas 4-6 – 771 uczniów i 120 rodziców.Celem programu jest uczenie lepszego rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania oparcia w trudnych sytuacjach tak, aby w przyszłości nie sięgać w tym celu po środki uzależniające;
- 4) 7 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, przygotowanego z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to instrument profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży szkolnej w wieku 15-18 lat. Warsztatami objęto 149 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola (Szkoły Podstawowe Nr: 9, 10, 11). Celem programu jest dostarczenie młodemu ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenie ostrożności i zmniejszenie otwartości na kontakty z tymi produktami. Program porusza również tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana;
- 5) Realizacja programu „Przyjaciele Zippiego” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonalą relacje dzieci z innymi ludźmi. Program realizowany był w 5 szkołach podstawowych (Szkoły Podstawowe Nr: 6, 9, 10, 11 i 13) i 2 przedszkolach publicznych (Publiczne Przedszkola Nr 4 i 10). Objęto nim łącznie 224 uczniów i przedszkolaków oraz 224 rodziców;
- 6) 61 godzin warsztatów dla 621 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola na temat ryzyka używania narkotyków i nowych substancji

psychoaktywnych (NSP), mechanizmów chroniących przed używaniem narkotyków oraz podniesienie kompetencji z zakresu asertywności;

- 7) 11 warsztatów z programu „Debata” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, skierowanego do 411 uczniów klas V-VII szkół podstawowych (Szkoly Podstawowe Nr: 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13). Program „Debata” ma za zadanie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, uświadamia zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych.

W ramach zadania organizowane były przez Miasto następujące szkolenia:

- 1) 2 szkolenia dwugodzinne w formie warsztatowej dla rady pedagogicznej (32 nauczycieli) oraz 37 rodziców uczniów klas IV i V Szkoły Podstawowej Nr 10 w Zduńskiej Woli w zakresie takich zagadnień jak: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozumienie istoty konfliktu (przyczyna i jego konsekwencje), rozwijanie procesów samopoznania – rozpoznawanie negatywnych emocji, ukazanie różnicy pomiędzy zachowaniami asertywnymi a agresywnymi oraz praca z dzieckiem;
- 2) 6 szkoleń z programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych (SP Nr 6 – 56 nauczycieli, SP Nr 9 – 25 nauczycieli, SP Nr 10 – 17 nauczycieli, SP Nr 11 – 24 nauczycieli, SP Nr 12 – 22 nauczycieli, SP Nr 13 – 28 nauczycieli). Program służy przygotowaniu nauczycieli do podejmowania działań wobec uczniów przejawiających okazjonalnie zachowania ryzykowne, szczególnie sięgających po substancje psychoaktywne lub przejawiających zachowania agresywne. Zadanie zostało sfinansowane w 63,50% z Programu oraz w 36,50% z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r.;
- 3) szkolenie dla 9 nauczycieli (SP Nr 6 – 2 nauczycieli, SP Nr 9 – 3 nauczycieli, SP Nr 10 – 1 nauczyciel, SP Nr 11 – 3 nauczycieli) uprawniające do realizacji Programu Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.
- 4) Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” ma na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród nastolatków, ograniczenie pierwszych prób upijania się, wzmocnienie przekonania uczniów o możliwość odmowy w sytuacji presji rówieśniczej, wzrost wiedzy o negatywnych konsekwencjach picia alkoholu, osłabienie proalkoholowych postaw oraz wzmocnienie relacji na linii szkoła-uczeń-rodzice. Odbiorcami programu są uczniowie klas czwartych i piątych szkół podstawowych i ich rodzice.

Dzieci pochodzące z grup ryzyka lub rodzin, w których występuje problem uzależnień czy przemocy, zostały objęte oddziaływaniami opiekuńczo-wychowawczymi w 2 placówkach wsparcia dziennego prowadzonymi w formie świetlic środowiskowych przez:

- Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” - Świetlica Środowiskowa „Trampolina”,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Głównym celem działań realizowanych przez świetlice środowiskowe było m.in. zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych po zajęciach szkolnych, realizacja zadań wspomagających rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem, pomoc w nauce, propagowanie zdrowego stylu życia oraz praca z rodziną dziecka.

Dzieci i młodzież w świetlicach środowiskowych miały zapewnione dożywanie. W zajęciach brało udział 60 dzieci.

Dla uczniów klas I-III i IV-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2019 r., zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 25 uczniów i ich rodziców, odbył 33 godziny spotkań/konsultacji z rodzicami. Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m.in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”.

Bardzo istotną rolę w działaniach profilaktycznych stanowiło promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez organizację działań sportowych i rekreacyjnych. W roku sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) zorganizowano VII Miejski Turniej Badmintona adresowany do uczniów szkół podstawowych w ramach działań profilaktyczno-edukacyjno-sportowych, w Szkole Podstawowej Nr 13; do rozgrywek przystąpiły 23 osoby (6 dziewcząt i 17 chłopców);
- 2) zorganizowano XVI edycję rozgrywek sportowych w piłce nożnej pn. „Liga Prezydencka piłki nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień, w której wzięło udział 60 uczniów; rozgrywki sportowe odbyły się w okresie listopad – grudzień;
- 3) zorganizowano IV edycję rozgrywek sportowych pn. „Mała Liga Prezydencka piłki nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień dla 40 uczniów klas I-III szkół podstawowych w okresie listopad – grudzień;
- 4) w okresie marzec-kwiecień odbyła się IX edycja rozgrywek w piłkę siatkową pn. „Liga Prezydencka piłki siatkowej” z elementami profilaktyki uzależnień, w której uczestniczyło

80 uczniów szkół podstawowych, zajęcia odbywały się w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych;

- 5) profilaktyczne półkolonie dla 240 dzieci i młodzieży w okresie wakacji (łącznie 4 turnusy), w Zespole Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi oraz w Szkole Podstawowej Nr 13; w programie półkolonii znalazły się m. in. zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, sportowe, plastyczne, muzyczne, wycieczki, gry i zabawy integracyjne, zajęcia twórcze, konkursy; Dzieci uczestniczące w półkoloniach profilaktycznych w okresie wakacji miały zapewnione dożywianie;
- 6) zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i sportowe z elementami profilaktyki uzależnień w okresie ferii zimowych, którymi objęto 29 uczniów, które odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 13 w Zduńskiej Woli. Opieka sprawowana była przez nauczycieli. Zajęcia miały charakter: warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień, zajęć sportowych oraz gier i zabaw integracyjnych.

Dla skuteczności działań prowadzona była działalność informacyjna dla mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w podmiotach realizujących zadania w przedmiocie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie. Informacje te zamieszczone były na tablicach informacyjnych i stronach internetowych:

- Miasta Zduńska Wola <http://www.zdunskawola.pl/pl/menu-sprawy-spoeczne/pomoc-spoeczna/uzaleznienia-i-poradnictwo>,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli - <http://www.spzpoz-zdunskawola.pl/przych.php>.

Na stronie internetowej Miasta Zduńska (http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt) opublikowany był wykaz placówek udzielających pomocy w województwie łódzkim w zakresie: tymczasowego schronienia, specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Miasto Zduńska Wola podejmowało, wspierało działania dotyczące promocji zdrowego stylu życia poprzez m.in. tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu, promowanie zdrowego odżywiania się. Do najważniejszych działań należą:

- 1) Rewaloryzacja Parku Miejskiego (wartość zadania: 8.791.812,45 zł z dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zakres projektu obejmował: renowację zbiorników wodnych (stawów) z instalacją ich oczyszczania (filtry mineralno-roślinne), przebudowę istniejących i budowę nowych alejek parkowych oraz utwardzenie placów wypoczynkowych, przebudowę mostku, wyposażenie obiektu w elementy małej architektury, montaż obiektu sanitarnego WC, urządzenie nowej zieleni (nasadzenia drzew, krzewów, założenie rabat kwiatowo-bylinowych i cebulowych), pielęgnacja

zieleni istniejącej, montaż oświetlenia parkowego wraz z wykonaniem linii kablowej oświetleniowej oraz budowę kanalizacji deszczowej. Celem projektu było zachowanie i ochrona bogactwa przyrodniczego województwa łódzkiego i Miasta Zduńska Wola oraz zachowanie i ochrona istniejących walorów historyczno-kulturowych i przyrodniczych parku miejskiego. Realizacja projektu zakończyła się w 2018 roku;

2) Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika retencyjnego Kępina

W ramach zadania zrealizowano: ciągi pieszo-rowerowe, elementy małej architektury oraz niwelację terenu. Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika retencyjnego znacznie zwiększyło liczbę mieszkańców korzystających z walorów przyrodniczych tego terenu. Utwardzenie powala na aktywne korzystanie z rowerów, deskorolek i rolek. Altany i grill sprzyjają spędzaniu czasu na świeżym powietrzu;

3) Modernizacja basenów odkrytych przy ul. prof. T. Kobusiewicza

Pływalnia przy ul. prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza 2-18 w Zduńskiej Woli to sezonowy obiekt rekreacyjny, gdzie latem wypoczywa wielu mieszkańców miasta. W roku 2019 oddano do użytku po remoncie dwie niecki basenowe, w tym jedną ze zjeżdżalnią oraz wodny plac zabaw dla dzieci z licznymi atrakcjami. W ramach zadania dokonano remontu nawierzchni niecek basenowych. Wewnątrz niecki basenu kąpielowego wykonano odrębny system cyrkulacji i filtracji wody, a dawny brodzik zamieniono w wodny plac zabaw o nawierzchni poliuretanowej;

4) Modernizacja podłogi hali sportowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1

W 2019 roku zrealizowano zadanie polegające na modernizacji podłogi w hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1. Zadanie było dofinansowane z pomocy finansowej w formie dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (Departament Sportu i Turystyki). Modernizacja podłogi wpłynęła bezpośrednio na poprawę warunków do uprawiania sportów dla uczniów i klubów z terenu miasta.

5) Rozwój infrastruktury sportowej i obiektów sportowych

W 2019 roku:

- przy Szkole Podstawowej nr 7 oddano do użytku punkt rekreacji ruchowej dla mieszkańców miasta składający się z siłowni zewnętrznej, dwóch stolików do gier planszowych (szachy, warcaby, chińczyk), dwóch stołów do tenisa stołowego (w tym jeden dla osób niepełnosprawnych), dwóch stołów do piłkarzyków zewnętrznych oraz elementów małej architektury,
- przy Szkole Podstawowej nr 12 w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Zduńska Wola wybudowano plac zabaw,
- przy Szkole Podstawowej nr 10 na okres jesienno-zimowy nad boiskiem do piłki nożnej kompleksu „Moje Boisko-Orlik 2012” zainstalowana została hala pneumatyczna,
- został zmodernizowany plac zabaw przy Filii Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli,
- w ramach rewaloryzacji Parku Miejskiego powstała siłownia zewnętrzna oraz dwa place zabaw w Parku Miejskim;

6) Promocja zdrowego odżywiania

Miasto Zduńska Wola organizuje w każdym roku szkolnym w szkołach podstawowych (i wcześniej gimnazjalnych) wykłady i warsztaty kulinarne z zakresu zdrowego żywienia. Dla mieszkańców miasta zorganizowano wykłady z zakresu zdrowego żywienia:

- wykład połączony z warsztatami kulinarnymi pt. „Co jeść, by poprawić nastrój i odzyskać życiową energię?”,
- wykład pt. „Co jeść, by zachować zdrowie na długie lata?”,
- wykład pt. „Żywność dla zestresowanych, czyli co jeść aby zredukować poziom stresu”.

7) **Udział w programie Fundacji Lotto im. H. Konopackiej pn. „Odlottowa jazda”**

Miasto Zduńska Wola uczestniczyło w roku 2019 w programie Fundacji Lotto im. H. Konopackiej pn. „Odlottowa jazda”. Akcja rozpoczęła się 1 czerwca, i z małą przerwą techniczną, trwała do 30 września. Celem programu było promowanie aktywności fizycznej i zaangażowania społecznego. Ostatecznie Miasto Zduńska Wola zajęło piąte miejsce. Ogółem w projekcie uczestniczyło 1 737 osób, które wyjeździły na rowerach ponad 447 500 kilometrów. Za to osiągnięcie miasto otrzymało 20 tys. zł dofinansowania na budowę specjalistycznego, integracyjnego placu zabaw na Stadionie Miejskim w Zduńskiej Woli przy ul. Łaskiej.

8) **Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej”**

W 2019 r. Miasto Zduńska Wola rozpoczęło realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej”. Zadanie zostało zlecone organizacji pozarządowej wybranej w drodze konkursu ofert - Fundacji „Przystań z nami”, zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym.

W ramach zadania realizator zadania – Fundacja „Przystań z nami” podejmował następujące działania:

- prowadzono szkolenia i wykłady związane z tematem zadania,
- udzielano konsultacji dietetycznych i realizowano programy rozwoju fizycznego,
- prowadzono zajęcia dla osób borykających się ze stresem,
- doradztwo trenera osobowości, w tym wsparcie terapeutyczne,
- doradztwo zawodowe,
- praca informacyjno-edukacyjna on-line na platformie internetowej,
- prowadzenie grupy wsparcia na forach internetowych,
- pomoc psychologiczna w punkcie.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania w 2019 r. wyniosła 58 000 zł.

2) **Dane Ośrodka**

W ramach edukacyjnych działań profilaktycznych pracownicy Ośrodka wzięli udział w następujących szkoleniach:

- „Konsekwencje nadchodzących zmian w procedurze „Niebieskie Karty” – 2 osoby,
- „Asystent rodziny jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą” – jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą” - 4 osoby,
- „Rozmowa z trudnym klientem” – 19 osób,
- „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskie Karty. Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce Zespołów Interdyscyplinarnych. Rola, zadania, uprawnienia i obowiązki pracowników oświaty przy realizacji ww. procedury. Rozmowa z dzieckiem doświadczającym przemocy w rodzinie” – 5 osób,
- „Ochrona zdrowia psychicznego” – 3 osoby.

Działaniami edukacyjno-informującymi prowadzonymi w 2019 r. były:

- 1) zorganizowanie wspólnie z Prokuraturą w Zduńskiej Woli w dniach 18-24 lutego 2019 r. kampanii „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”, której podstawowym celem było udzielanie porad dotyczących uprawnień jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz o istnieniu różnego rodzaju instytucji, które mogą udzielić pomocy. Bezpłatnych porad wszystkim chętnym i potrzebującym udzielali prokurator oraz starszy specjalista pracy socjalnej Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;
- 2) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy m.in. we wszystkich szkołach na terenie miasta, placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych poprzez rozpowszechnianie ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informacji o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;
- 3) wspólne przedsięwzięcie z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli w zakresie edukacji osób starszych w Klubie Seniora oraz dzieci w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji na temat właściwych zachowań wobec przemocy;
- 4) włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, 25 listopad – Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet, przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności;
- 5) zorganizowanie konferencji pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka" we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół średnich) służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w tematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2) Dane z placówek oświatowych.

Podjęmowane w 2019 roku działania przez placówki oświaty stanowiły wzmocnienie prowadzonej profilaktyki dotyczącej uzależnień oraz tworzyły silną bazę wychowawczo – dydaktyczną. W ramach prowadzonych działań realizowane były zadania:

- organizowano zajęcia prewencyjne z pracownikami zespołu ds. Nieletnich z Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli na temat „Odpowiedzialność prawna nieletnich, demoralizacja, czyny karne, przemoc, cyberprzemoc, bezpieczne wakacje”; „Bezpieczeństwo w szkole i w domu”,
- zorganizowano spotkanie z kuratorami Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli w zakresie prowadzenia zajęć na temat „Odpowiedzialność prawna nieletnich – ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich”,
- zorganizowano zajęcia dla uczniów z zakresu profilaktyki i używania substancji psychoaktywnych i NSP (tzw. dopalaczy),
- przystąpiono do Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”, ogólnopolskiej kampanii „Myślę pozytywnie – wybieram zdrowie”,
- przeprowadzano zajęcia profilaktyczne pt.: „Konsekwencje naszych zachowań”, „Co to jest złość”, oraz zajęcia z wykorzystaniem filmów edukacyjnych „Dziękuję, nie piję”, „Dziękuję, nie palę”, „Dziękuję, nie biorę”,
- zorganizowano spotkanie z terapeutą ds. uzależnień pt.: „Narkotyki – nasz wróg”, „Narkotyki – ryzykowna gra”,
- organizowano spotkania promujące zdrowy styl życia,
- realizowano programy i przeprowadzono warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień m.in.:
  - ✓ „Życie w alkoholu utopione”,
  - ✓ „Zdrowy styl życia – profilaktyka uzależnień”,
  - ✓ „Smak życia czyli debata o dopalaczach”,
  - ✓ „Alkohol – agresja w realu, przemoc w wirtualu”,
  - ✓ „Debata”,
  - ✓ „Spójrz inaczej”,
  - ✓ „Przyjaciele Zippiego”,
  - ✓ „Nowa perspektywa”,
  - ✓ „Miasto życia – zajęcia integracyjne z psychologiem”.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1) Dane z Urzędu Miasta

W 2019 r. przy realizacji zadań Miasto Zduńska Wola współpracowało z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, osobami fizycznymi i podmiotami leczniczymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W okresie sprawozdawczym Miasto wspomagało, głównie w formie finansowej, działalność tych podmiotów, tj.:

- 1) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Działalność samopomocowa na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz wspieranie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin”* dotacje celowe w łącznej wysokości 40 458,00 zł Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszeniu Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”; w ramach otrzymanego wsparcia finansowego stowarzyszenia realizowały działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;
- 2) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Pomoc dziecku w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie świetlic z programem profilaktycznym z zakresu uzależnień”* dotację celową w wysokości 73 000,00 zł Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” prowadzącemu placówkę wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej pn. Świetlica Środowiskowa „Trampolina”.
Miasto finansowało również prowadzenie placówki wsparcia dziennego pn. „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji”. W 2019 r. przeznaczono około 106 000,00 zł na jej funkcjonowanie;
- 3) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży”* dotację celową w wysokości 125 000,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób uzależnionych, współuzależnionych, potrzebujących wsparcia i pomocy, uczniów i nauczycieli szkół podstawowych;
- 4) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej”* dotację celową w wysokości 58 000,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób z zaburzeniami odżywiania, osób borykających się z nadwagą, osób z zaburzeniami odżywiania o podłożu psychologicznym, osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) finansowana była pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna skierowana do osób uzależnionych od alkoholu, świadczona w Poradni Leczenia Uzależnień przy

- Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli (53 917,68 zł);
- 6) finansowana była pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjnej oraz działania interwencyjno-zapobiegawcze skierowane do stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne osób uzależnionych, współuzależnionych, eksperymentujących w Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli (60 000,00 zł);
  - 7) z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych finansowane było w całości funkcjonowanie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie (57 557,19 zł). Pomoc psychospołeczną i prawną osobom uzależnionym i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i przemocy świadczyli specjaliści zatrudnieni w Punkcie;
  - 8) Miasto wspierało osoby realizujące zadania poprzez organizację i finansowanie następujących szkoleń:
    - a) III etap programu szkoleniowego „superwizja kliniczna” terapeuty w trakcie certyfikacji zatrudnionego w Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli,
    - b) 6 szkoleń uprawniających do realizacji programu „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych, w szkoleniach wzięło udział łącznie 172 nauczycieli,
    - c) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowanego do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli; w szkoleniu wzięło udział 18 osób;
  - 9) z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Ośrodek zorganizował konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka”, w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej”, z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ

Mirosława Jakubowska